

Нове щомісячне опитування підприємств

Випуск 25. (05.2024)
Український бізнес під час війни

Виконавець проекту:

Громадська організація «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»

Автори звіту:

Оксана Кузяків, виконавча директорка ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій», керівниця проекту «Підтримка Громадської ініціативи «За чесну та прозору митницю»

Євген Ангел, старший науковий співробітник ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»

Анастасія Гулік, наукова співробітниця ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»

Ірина Федець, старша наукова співробітниця ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»

Зміст публікації є виключно відповідальністю ГО "Інститут економічних досліджень та політичних консультацій".

ГО «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ»,

01054 Київ, Україна, вул. Рейтарська 8/5-А,

тел.: +38(044) 278-63-42; +38 (044) 278-63-60; факс: +38(044) 278-63-36

institute@ier.kyiv.ua

www.ier.com.ua

[Facebook ІЕД](#)

[Facebook За чесну та прозору митницю](#)

[Телеграм-канал «Чесна митниця»](#)

ПРО НОВЕ ЩОМІСЯЧНЕ ОПИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ «УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС ПІД ЧАС ВІЙНИ»

Шановні пані та панове, представляємо вашій увазі **двадцять п'ятий випуск** щомісячного опитування керівників підприємств «Український бізнес під час війни».

Потреба у вичерпній інформації про економічну ситуацію є важливою для економічної політики під час війни. Для швидкого збору інформації про поточний стан економіки та прогнозування економічних тенденцій на майбутнє ІЕД проводить щомісячне опитування підприємств із застосуванням підходу кон'юнктурних досліджень (або Business Tendency Survey). Методологію BTS використовують у світі для оцінки економічної ситуації з «базового рівня» — суджень та очікувань основних економічних агентів — керівників підприємств та підприємців. Результатом кон'юнктурних досліджень є коротка, "стисла" картина економіки або окремого сектору, економічні тенденції в коротко- та середньостроковій перспективі та майбутні «поворотні» точки циклу економічної активності.

Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни» складається з двох частин. У першій частині респонденти дають відповіді на питання про зміну основних показників діяльності та короткострокові прогнози щодо майбутніх змін цих же показників. Мова йде про динаміку випуску (виробництво), реалізації (продажі), експорту, заборгованостей, цін, нових замовлень, зайнятості тощо. Оцінки та очікування щодо змін ділового клімату та фінансово-економічної ситуації на підприємстві в перспективі на пів року також у фокусі нашої уваги. У цій частині опитування використано методологію кон'юнктурних опитувань, гармонізовану відповідно до вимог Joint Harmonised EU Programme of Business and Consumer Surveys (BTS). Там, де можливо, ми будемо порівнювати дані з даними щоквартального опитування підприємств «Ділова думка», які проводяться з 1998 року. Друга частина щомісячного опитування підприємств присвячена впливу війни на виробничу діяльність підприємств та експорт, оцінкам державної політики з підтримки бізнесу.

Результати представлено в різних вимірах (за кількістю працівників, галузями, областями України).

Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни» було започатковано ІЕД на початку 2022 року як реакція на виклики для економічного врядування, породжені повномасштабною війною росії проти України. Реалізація цієї ініціативи стала можливою завдяки змінам у плані реалізації проекту «За чесну та прозору митницю», який фінансувався Європейським Союзом, співфінансувався МФ «Відродження» та благодійним фондом ATLAS Network (США), та відбувалась під егідою цього проекту з травня 2022 року по грудень 2023 року. З січня до квітня 2024 року дослідження відбувалося в рамках проекту "Екстрена підтримка громадянського суспільства та ЗМІ у відповідь на війну в Україні", який реалізувався завдяки фінансовій підтримці Європейського Союзу.

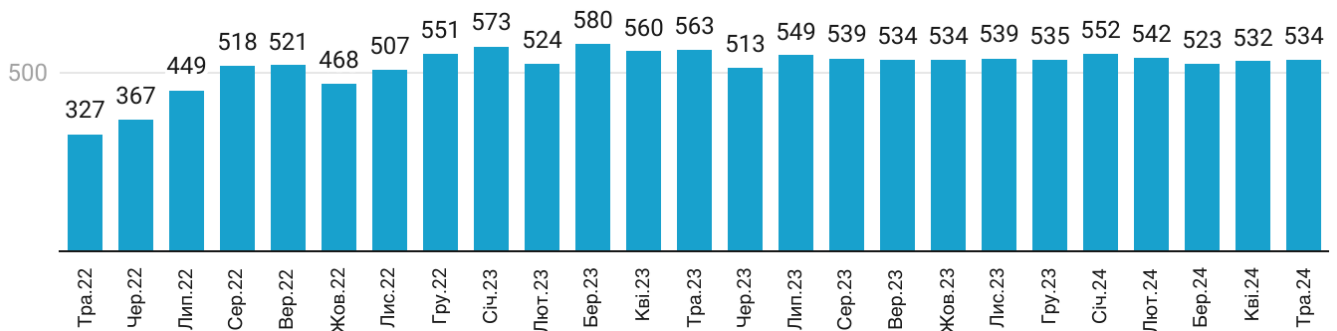
Ми вдячні аналітичній системі YouControl (<https://youcontrol.com.ua/>) за можливість використання даних для формування панельної вибірки.

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю ГО "Інститут економічних досліджень та політичних консультацій".

ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ, ЯКІ ДОПОМОЖУТЬ У ПРОЧИТАННІ ЦЬОГО ЗВІТУ

Кого ми опитуємо? У цьому опитуванні використано панельну вибірку, тобто ми опитуємо одні й ті ж суб'єкти підприємницької діяльності. Під час двадцять п'ятої хвили опитування отримано відповіді від 534-х респондентів.

Рис. 1. Кількість опитаних підприємств

Серед опитаних переважно промислові підприємства (92%), розташовані у 21-му із 27-ми регіонів України, зокрема у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Львівській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській областях та в місті Києві. Серед опитаних представлено підприємства всіх розмірів за кількістю працівників.

Рис. 2. Кількість опитаних підприємств за розмірами

	Тра.23	Чер.23	Лип.23	Сер.23	Вер.23	Жов.23	Лис.23	Гру.23	Січ.24	Лют.24	Бер.24	Кві.24	Тра.24
Мікро	61	60	57	61	58	62	57	55	59	60	58	58	60
Малі	171	155	160	167	173	171	172	169	181	173	167	170	170
Середні	212	190	214	192	182	184	189	188	186	186	187	190	189
Великі	119	108	118	119	121	117	121	123	126	123	111	114	115

Як ми збираємо дані? Дані було зібрано за допомогою поєднання декількох методів збору даних: телефонне інтерв'ю представників бізнесу із внесенням відповідей до онлайн-форми інтерв'юерами та, у невеликій кількості випадків, самостійне заповнення онлайн-форми представниками підприємств, які під час попереднього телефонного контакту висловили бажання самостійно внести дані до онлайн-форми.

Як обраховуються наші показники? Усі показники обраховуються за єдиною методологією. Для показників економічних тенденцій та очікувань ми зараховуємо відповіді як +1, якщо підприємство відповідає, що показник збільшився, 0 — якщо він не змінився і -1 — якщо зменшився. Наприклад, якщо зі ста респондентів двадцять вказали на зростання виробництва, п'ятдесят респондентів звітували про його скорочення, і тридцять зазначили, що все залишилося без змін, то відповідне значення індексу буде -0,30. Додатне (від'ємне) значення індексу означає, що частка підприємств, у яких зросло виробництво, є більшою (меншою) ніж кількість тих, у яких виробництво скоротилось. Кожний індекс більший за +0,05 або менший за -0,05 є статистично значущим і відрізняється від нуля з імовірністю помилки 5%.

Як «читати» наші показники? Наші показники називаються «індексами», що є синонімом термінів «балансовий індекс», «балансовий показник». Усі індекси є різницею між частками респондентів, що

звітували про зменшення, та тими, що звітували про збільшення показника. Чим більше значення індексу, тим більші темпи зростання показника, чим менше значення індексу, тим більші темпи падіння показника. Для більшості показників більше значення індексу означає позитивну тенденцію, винятком є показники заборгованостей, кількості працівників у вимушених відпустках та труднощі з пошуком персоналу. Тут усе навпаки: чим більше індекс, тим більші темпи зростання заборгованостей, збільшення кількості людей у вимушених відпустках чи труднощів (це погано), а чим менше індекс, тим більші темпи скорочення заборгованостей, зменшення кількості людей у вимушених відпустках чи труднощів (це добре).

Коли проводилось опитування? Польовий етап двадцять п'ятої хвили тривав із 20 травня до 31 травня 2024 року. Керівники підприємств порівнювали результати роботи в травні 2024 року з квітнем 2024 року, оцінювали стан того чи іншого показника на момент проведення опитування (травень 2024 року) та давали прогнози на наступні два – три чи шість місяців, залежно від питання. В окремих питаннях, де це було зазначено, результати роботи порівнювали з довоєнним часом (період до 24 лютого 2022 року) або з аналогічним періодом попереднього року. Опитувані давали прогнози на наступні три місяці роботи.

СТИСЛО ПРО ГОЛОВНЕ

На фоні зменшення невизначеності у довгостроковій перспективі та оптимістичних планів на пів року, плани на дворічну перспективу все ж погіршилися. У травні зріс Індекс Відновлення Ділової Активності, водночас Агрегований показник перспектив промисловості суттєво не змінюється вже три місяці поспіль. Невизначеність на піврічну перспективу зменшилась, а короткострокова суттєво не змінилась. Виробничі результати (з місяця в місяць) дещо погіршилися, а очікування на три місяці, хоча й залишаються високими, проте поступово погіршуються. Зберігається тенденція до скорочення зайнятості на фоні зростаючих труднощів у пошуку кваліфікованих працівників. Безпека та брак робочої сили залишаються основними перешкодами ведення бізнесу.

ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ ДІЛОВОГО КЛІМАТУ ТА КОН'ЮНКТУРИ

- ІНДЕКС ВІДНОВЛЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ в травні 2024 року зріс із 0,33 до 0,40.
- У травні ІНДЕКС ПОТОЧНОЇ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ зріс із 0,03 до 0,09, повернувшись до значень березня 2024 року.
- Очікування підприємств щодо змін фінансово-економічної ситуації в піврічній перспективі зростають три місяці поспіль, а ІНДЕКС ОЧІКУВАНІХ ЗМІН ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ становить 0,54, що є найвищим показником за весь період досліджень (був 0,49).
- Значення ІНДЕКСУ ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА несуттєво збільшилось, із 0,01 у квітні до 0,03 у травні.
- Очікування щодо змін загальноекономічного середовища через пів року істотно не змінились, ІНДЕКС ОЧІКУВАНІХ ЗМІН ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА становить 0,52 (був 0,51).
- Дворічні очікування щодо перспектив розширення ділової активності суттєво погіршилися. Значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНІХ ЗМІН ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ зменшилось із 0,16 до 0,09.
- Рівень невизначеності у дворічній перспективі знову суттєво зменшився. У піврічній перспективі невизначеність зменшилась, водночас у тримісячній перспективі залишається без істотних змін.

ВИРОБНИЦТВО

- Темпи зростання виробництва дещо сповільнились: ІНДЕКС ЗМІН У ВИРОБНИЦТВІ зменшився з 0,26 до 0,21, через зменшення частки тих, хто нарощував обсяги виробництва.
- Очікування підприємств на наступні три місяці залишаються високими, незважаючи на незначне зменшення показника. Значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНІХ ЗМІН ОБСЯГІВ ВИРОБНИЦТВА зменшилось із 0,51 до 0,47.
- Значення АГРЕГОВАНОГО ПОКАЗНИКА ПЕРСПЕКТИВ ПРОМИСЛОВОСТІ три місяці поспіль суттєво не змінюється і в травні становить 0,14 (було 0,15 у квітні та березні).

ПОПИТ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ

- Спостерігається поступове сповільнення темпів зростання продажів та збільшення нових замовлень. Значення ІНДЕКСУ ЗМІН ПРОДАЖІВ зменшилось із 0,26 до 0,21, так само як і значення ІНДЕКСУ ЗМІН НОВИХ ЗАМОВЛЕНЬ, яке зменшилось із 0,21 до 0,17.
- Очікування підприємств щодо попиту на наступні три місяці дещо погіршилися. Значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНІХ ЗМІН ПРОДАЖІВ зменшилось із 0,52 до 0,49, а значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНІХ ЗМІН НОВИХ ЗАМОВЛЕНЬ зменшилось із 0,51 до 0,46.

ЦІНИ

- Продовжується тенденція до сповільнення темпів зростання цін. ІНДЕКС ЗМІН ЦІН НА СИРОВИНУ ТА МАТЕРІАЛИ в травні суттєво не змінився та становить 0,18 (був 0,19). ІНДЕКС ОЧІКУВАНІХ ЗМІН ЦІН НА СИРОВИНУ ТА МАТЕРІАЛИ зменшився з 0,18 до 0,11.
- ІНДЕКС ЗМІН ЦІН НА ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ зменшився із 0,19 до 0,16. ІНДЕКС ОЧІКУВАНІХ ЗМІН ЦІН НА ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ зменшився з 0,17 до 0,11.

ЗАБОРГОВАНOSTІ

- У травні порівняно з квітнем показники накопичення заборгованостей зменшились. Показник дебіторської заборгованості зменшився з -0,13 до -0,18, показник кредиторської заборгованості зменшився із -0,16 до -0,22. Показник податкової заборгованості зменшився з -0,20 до -0,29.
- У тримісячній перспективі суттєвих змін показників за всіма видами заборгованостей не очікується. Індекс очікуваних змін ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ зменшився незначним чином, із -0,35 до -0,37. Показник очікувань для кредиторської заборгованості зменшився із -0,37 до -0,39. Індекс очікуваних змін ПОДАТКОВОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ зменшився із -0,37 до -0,41.

ЗАЙНЯТИСТЬ

- Уже кілька місяців поспіль зберігається тенденція до поступового зменшення кількості працівників. Індекс змін зайнятості в травні порівняно з квітнем незначним чином зменшився, із -0,07 до -0,09.
- Індекс очікуваних змін зайнятості зменшився із -0,09 до -0,11.
- Індекс змін кількості працівників у вимушених відпустках при цьому суттєво збільшився, із -0,20 до -0,13. Індекс очікуваних змін суттєво не змінився та становить -0,24 (був -0,25).
- У травні труднощі в пошуку працівників необхідної кваліфікації залишаються високими. Індекс труднощів у пошуку НЕКВАЛІФІКОВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ істотно не змінився та становить 0,37 (був 0,36). Індекс труднощів у пошуку КВАЛІФІКОВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ збільшився з 0,37 до 0,41.

ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ЗАМОВЛЕННЯМИ

- У травні 2024 року портфель замовлень серед опитаних підприємств практично не змінився порівняно з квітнем: середній термін нових замовлень склав 3,4 місяця, що дещо більше рівня квітня (3,3 місяця), але відповідає рівню березня цього року (3,4 місяця).
- Частка підприємств, які мають замовлення не більше ніж на 2 місяці, склала 55%, що відповідає рівню квітня (54%) та більша, ніж була в березні та лютому (51% - 52%).

ПЕРЕШКОДИ ДЛЯ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

- Значення небезпеки для роботи, викликаной повномасштабним російським вторгненням, як перешкоди для бізнесу не змінилось у значенні (56% vs 55%) та залишається на 1-му місці в рейтингу перешкод.
- Зростання цін на сировину та товари зменшилось у значенні (із 51% до 46%) та опустилось із 2-го на 3-тє місце.
- Брак робочої сили збільшився у значенні з 43% до 49% та піднявся з 3-го на 2-ге місце.
- Перебої з електроенергією знову суттєво додали в значенні, збільшившись із 21% до 41%. Ця перешкода піднялась із 7-го на 4-те місце рейтингу перешкод.

ЗАВАНТАЖЕНІСТЬ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ У ПЕРІОД ВІЙНИ

- У травні 2024 року 18% підприємств повідомили, що працюють на повну потужність (100% і більше), що є найвищим показником за всі хвили опитування (у квітні був 13%).
- Незважаючи на виклики війни, лише 2% опитаних підприємств повідомили, що припинили свою діяльність упродовж війни, також лише 3% підприємств працювали на рівні менше ніж 25% від довоєнних обсягів виробництва.
- У травні 2024 року лише 17% підприємств працювали менше ніж на половину потужності або не працювали порівняно з довоєнним часом (17% у квітні).
- Середній бізнес найкраще приймає виклики: у травні 2024 року майже на повну та повну потужність працювали 68% середніх підприємств, що трішки нижче ніж у квітні (70%).
- Харчова галузь залишається лідером відновлення: у травні 69% підприємств харчової галузі працювали майже на повну та повну потужність (70% у квітні). На третій сходинці залишається виробництво будівельних матеріалів, для якого відповідний показник зріс з 26% у березні до 46% у квітні та 52% у травні.
- На останній сходинці металургія та металообробка: на повну або майже повну потужність працювали лише 26% опитаних підприємств

ПІДПРИЄМСТВА-ЕКСПОРТЕРИ

- У травні 2024 року 61% опитаних повідомив про експорт до війни, продовження експорту під час війни або ж започаткування експорту під час війни вперше.
- Більшості бізнесу вдалося налагодити експорт в умовах війни. У травні 2024 року 83% опитаних вказали, що експортували до війни, а також продовжували експортувати впродовж останніх 12-ти місяців (84% у квітні).
- Частина бізнесу не може побороти нові виклики для експортної діяльності. Станом на травень 2024 року 15% підприємств експортували до початку війни, але не змогли відновити експорту впродовж останніх 12-ти місяців. Подібні результати впродовж останнього року підтверджують стагнацію відновлення експортної діяльності.

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА

- Частка позитивних оцінок політики уряду щодо підтримки бізнесу становить 7% та суттєво не змінюється вже майже рік.
- Частка нейтральних оцінок цієї політики зменшилась із 58% до 54%, тоді як частка негативних не змінилась та становить 20%, як і у квітні.

ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА КОРОТКОСТРОКОВІ ОЧІКУВАННЯ

ІНДЕКС ВІДНОВЛЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ

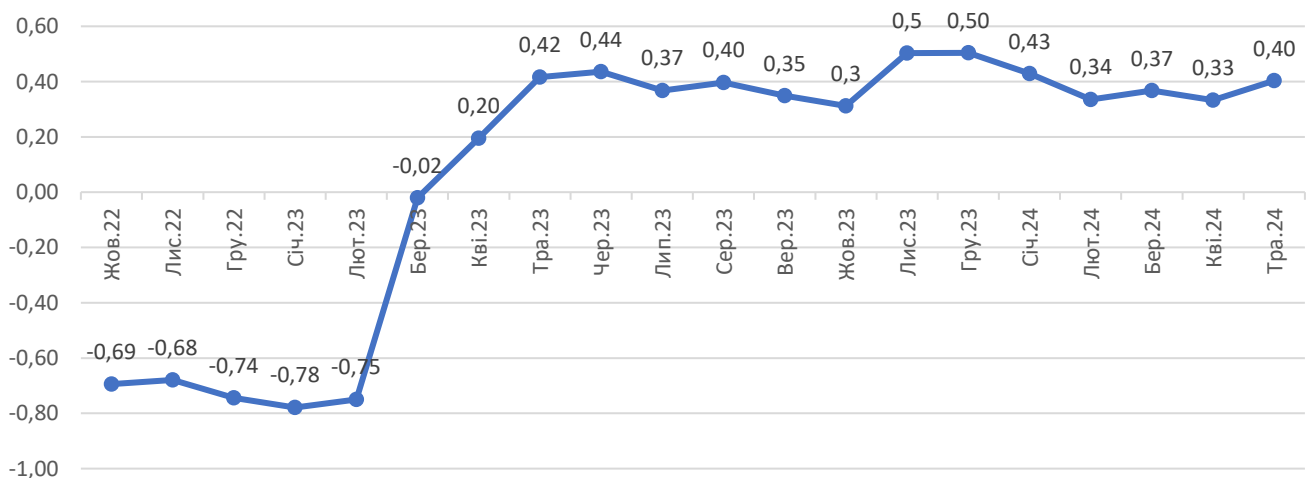
Темпи відновлення ділової активності прискорились. Значення ІНДЕКСУ ВІДНОВЛЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ (з року в рік) суттєво збільшилось, із 0,33 до 0,40. Збільшилась і частка опитаних, які вказали на погіршення ситуації, (із 12,0% до 15,1%), і частка тих, у кого ситуація стала кращою, ніж була рік тому (із 45,3% до 55,4%). Частка тих, хто вважає, що в порівнянні з минулим роком нічого не змінилось, зменшилась із 42,7% до 29,4%.

Розмір. Відновлення ділової активності суттєво залежить від розміру підприємства. Найкраще в порівнянні з минулим роком себе почувають великі підприємства, показник яких становить 0,57. Показник середніх підприємств становить 0,50, а показник малих підприємств є суттєво нижчим (0,37). Найнижче та від'ємне значення показника мають мікропідприємства (-0,11).

Регіон. У регіональному розподілі найвищий показник мають Львівська, Івано-Франківська та Тернопільська (по 1,00 для кожної) області. Найнижчими є показники Волинської (-0,42) та Дніпропетровської (-0,30) областей.

Галузь. У галузевому розрізі найвище значення індексу зафіксовано для хімічної (0,70), харчової (0,51) промисловості та поліграфії (0,50). Найнижчий показник має металообробка (0,05).

Рис. 3. Індекс Відновлення Ділової Активності

ПОКАЗНИКИ ТА ОЧІКУВАННЯ В ПЕРСПЕКТИВІ НА ПІВ РОКУ

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА СИТУАЦІЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

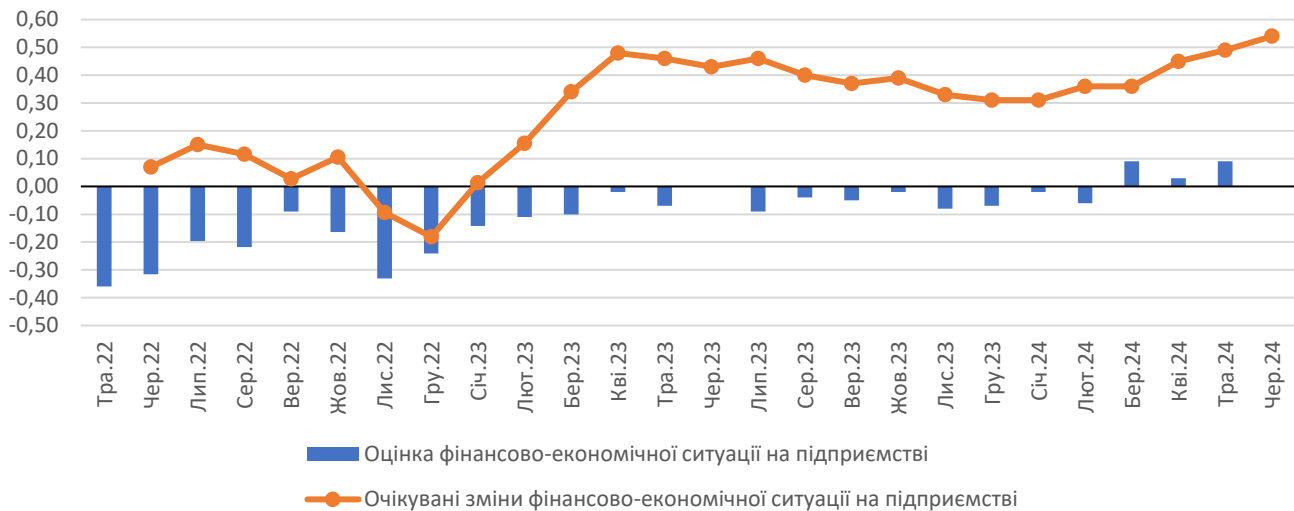
У травні поточні оцінки фінансово-економічної ситуації покращились. ІНДЕКС ПОТОЧНОЇ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ збільшився з 0,03 до 0,09. Збільшилась частка тих, хто оцінює фінансово-економічну ситуацію на підприємстві як добру (із 9,2% до 15,1%). Водночас, частка тих опитаних, що дають негативні оцінки, суттєво не змінилась та становить 10,1% (була 9,4%). Частка тих, хто вважає фінансово-економічну ситуацію на підприємстві задовільною, зменшилась із 81,4% до 74,8%.

Очікування на перспективу протягом шести місяців покращуються вже три місяці поспіль, показник є найвищим за весь період досліджень. Значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ збільшилось із 0,49 до 0,54. У відсотковому розподілі збільшилась частка «оптимістів» (із 51,7% до 56,9%),

водночас, частка тих, хто очікує погіршення, суттєво не змінюється та становить 5,7% (була 4,5%). Частка тих, хто не очікує жодних змін, зменшилась із 43,9% до 37,4%.

Частка тих, хто не зміг дати прогноз на наступні пів року, зменшилась із 16,7% до 13,1%.

Рис. 4. Фінансово-економічна ситуація на підприємстві, індекси

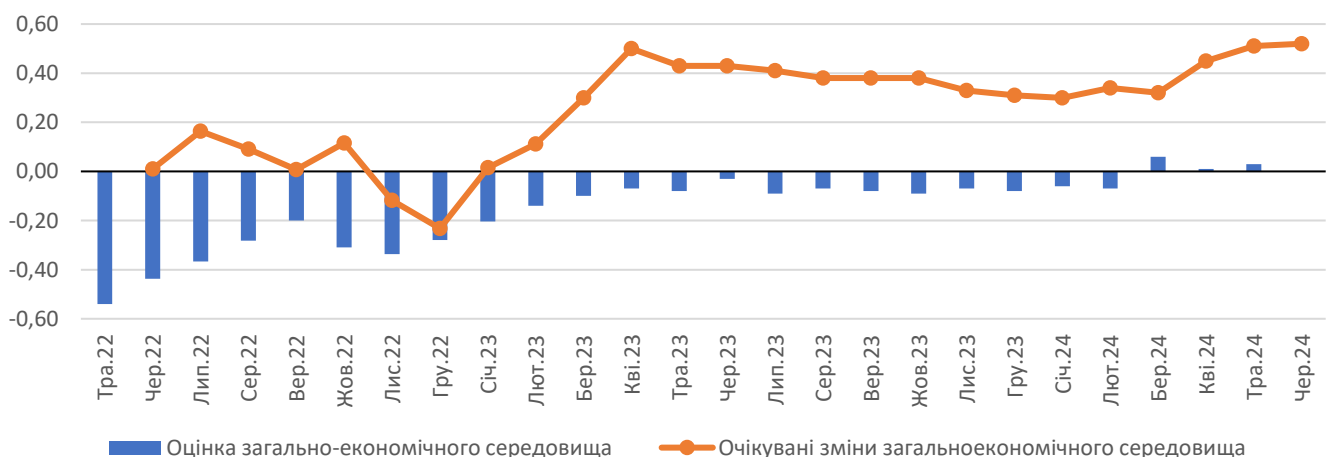
ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Оцінки загальноекономічного середовища збільшились лише незначним чином. Значення відповідного індексу в травні 2024 року становить 0,03 (було 0,01 у квітні). У відсотковому розподілі дещо збільшилась і частка тих, хто оцінює загальноекономічне середовище як погане (із 12,4% до 15,2%), і частка тих, хто дає позитивні оцінки (із 8,7% до 13,5%). Частка тих, хто вважає загальноекономічне середовище задовільним, зменшилась із 79,0% до 71,3%.

Прогнози підприємств щодо змін загальноекономічного середовища на майбутні шість місяців суттєво не змінились: значення індексу очікуваних змін загальноекономічного середовища становить 0,52 (було 0,51). У відсотковому розподілі збільшилась і частка «оптимістів» щодо змін загальноекономічного середовища (із 53,3% до 56,6%), і частка «песимістів» (із 5,2% до 7,9%). Частка тих, хто вважає, що протягом майбутніх пів року загальноекономічне середовище істотно не зміниться, зменшилась із 41,5% до 35,5%.

Частка тих, хто не зміг дати прогнозів щодо стану загальноекономічного середовища, зменшилась із 17,9% до 15,0%.

Рис. 5. Загальноекономічне середовище, індекси

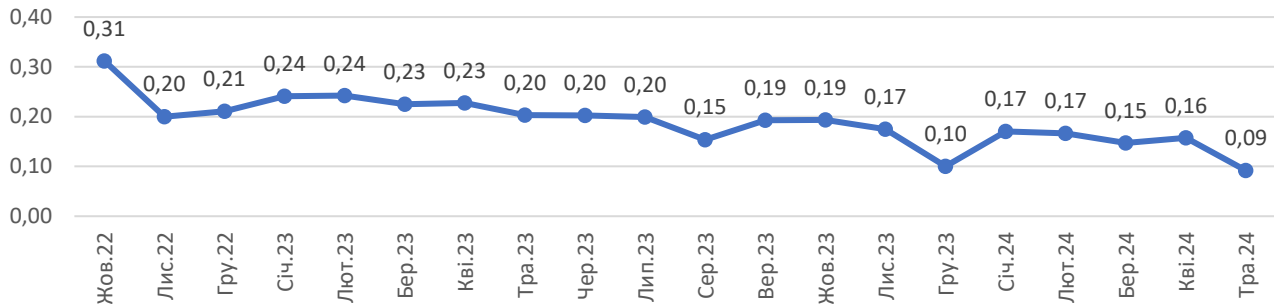

ПЛАНИ ЩОДО РОЗШИРЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НА НАСТУПНІ ДВА РОКИ

Очікування щодо ділової активності на наступні два роки суттєво погіршились після кількомісячної стабільності. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ зменшився майже вдвічі, із 0,16 до 0,09. Частка тих, хто очікує розширення діяльності, зменшилась із 18,1% до 14,2%, а частка тих, хто очікує її скорочення дещо зросла, із 2,3% до 5,0%. Частка тих, хто планує залишитись на поточному рівні, суттєво не змінилась та становить 80,8% (була 79,6%).

Відсоток тих, хто не зміг дати прогноз на таку далеку перспективу, у травні знову суттєво зменшився, із 38,2% до 30,9%.

Рис. 6. Очікування щодо ділової активності на 2 роки, індекс

Розмір. Серед підприємств усіх розмірів найбільш оптимістичні плани на майбутнє мають великі (0,15) та мікропідприємства (0,16). Показник малих та середніх підприємств більше ніж удвічі нижчий та однаковий і становить 0,06.

Region. Зареєстровані суттєві регіональні відмінності. Найвищі показники очікувань мають підприємства Чернігівської (0,57) Хмельницької (0,36), Чернівецької (0,27) та Харківської (0,25) областей. Найнижче та від'ємне значення показника мають Житомирська (-0,10) та Дніпропетровська (-0,11) області.

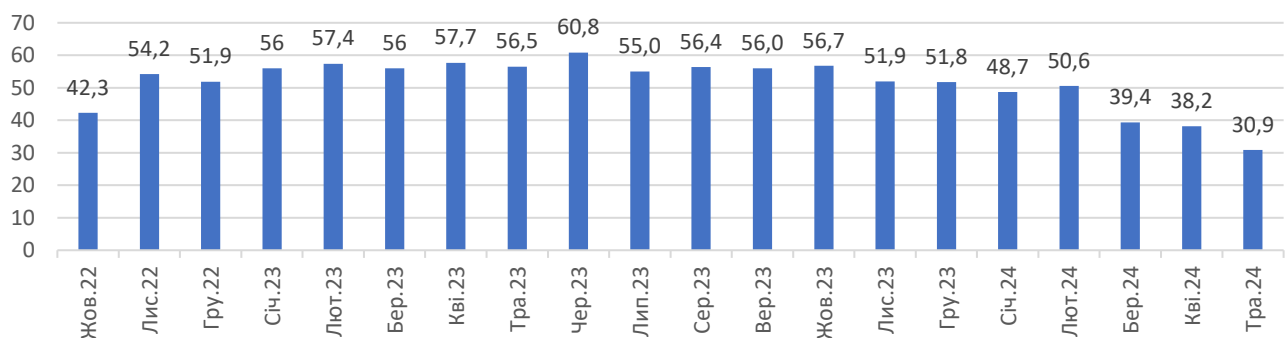
Галузь. Очікування залежать від галузі промисловості. Металообробка (0,14) та деревообробна (0,13) промисловість мають найвище значення. Показники виробництва будівельних матеріалів та поліграфії мають найнижче значення, яке дорівнює нулю.

НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ

Дворічні очікування

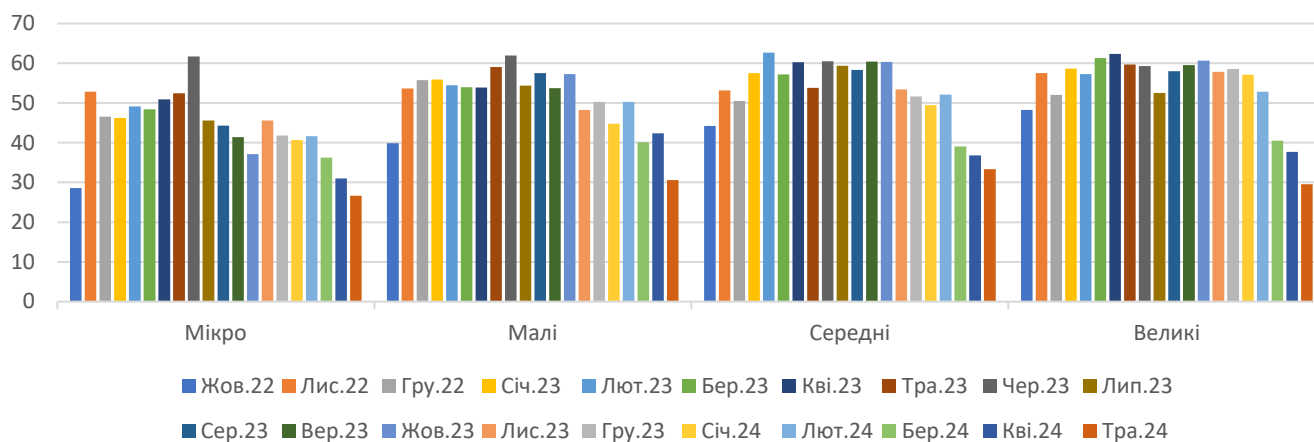
Рівень невизначеності щодо планів підприємств на наступні два роки знову зменшився після суттєвого зменшення в березні, показник є найнижчим за весь період досліджень. Відповідь щодо перспектив на майбутні два роки не можуть дати 30,9% опитаних (було 38,2% у квітні та 39,4% у березні).

Рис. 7. Рівень невизначеності щодо діяльності підприємства у дворічній перспективі, % опитаних

Рівень невизначеності щодо планів на дворічну перспективу залежить від розміру підприємства. Водночас, значення зменшилось для всіх підприємств, незалежно від розміру. Показник є найнижчим для мікропідприємств, його значення зменшилось із 31% до 27%. Показник середніх підприємств зменшився із 37% до 33%. Показник невизначеності на дворічну перспективу є приблизно однаковим для малих (значення зменшилось із 42% до 31%) та великих (значення зменшилось із 38% до 30%) підприємств.

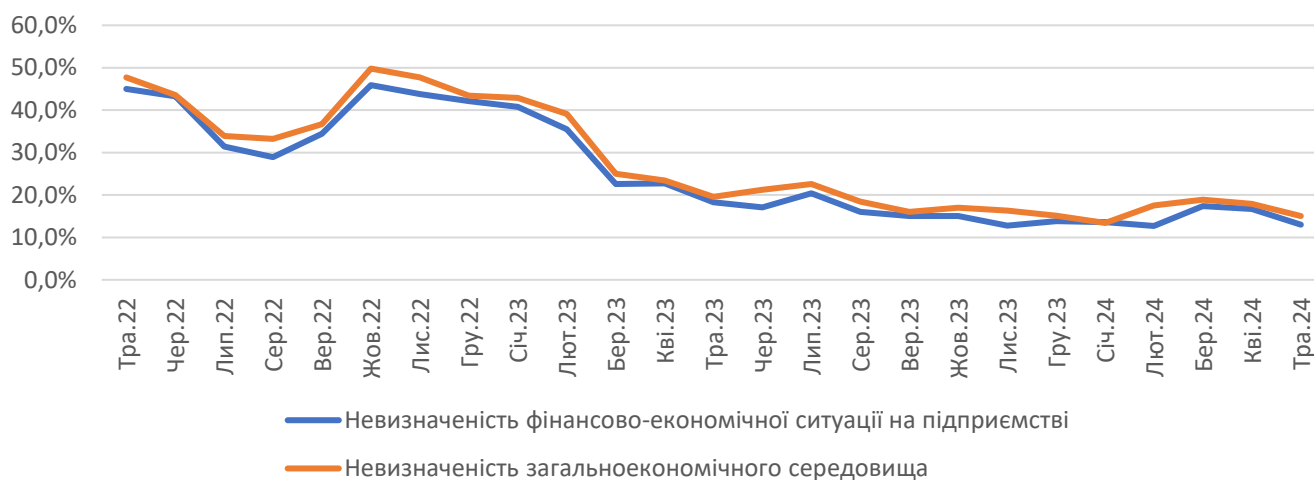
Рис. 8. Частка опитаних, що не змогли дати відповідь на питання про зміну на наступні два роки, за розміром підприємства

Піврічні очікування

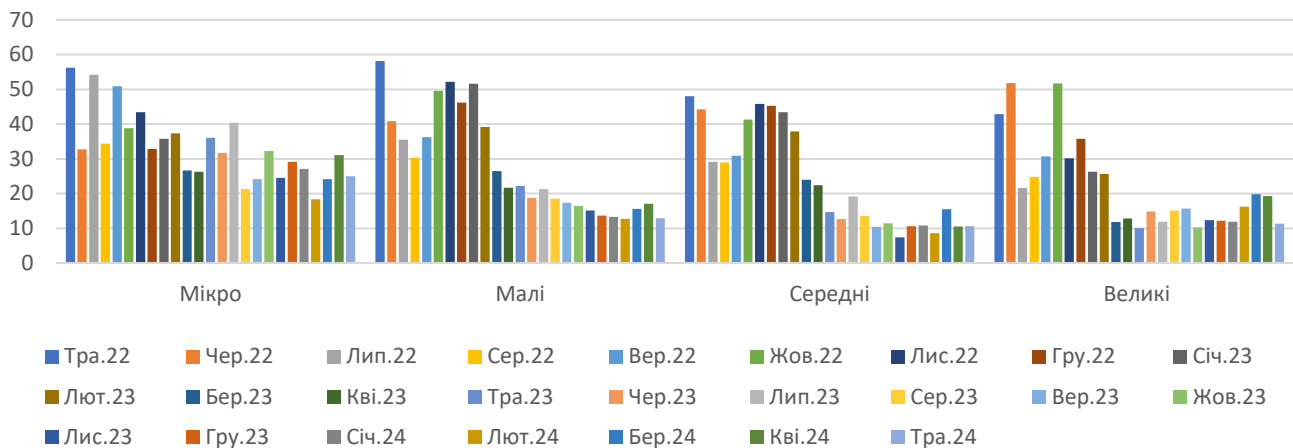
Рівень невизначеності в прогнозах піврічної перспективи зменшився. Невизначеність для фінансово-економічної ситуації зменшилась із 17% до 13%. А частка опитаних, що не змогли дати прогноз щодо змін загальнооекономічного середовища, зменшилась із 18% до 15%.

Рис. 9. Рівень невизначеності фінансово-економічної ситуації та загальнооекономічного середовища, %

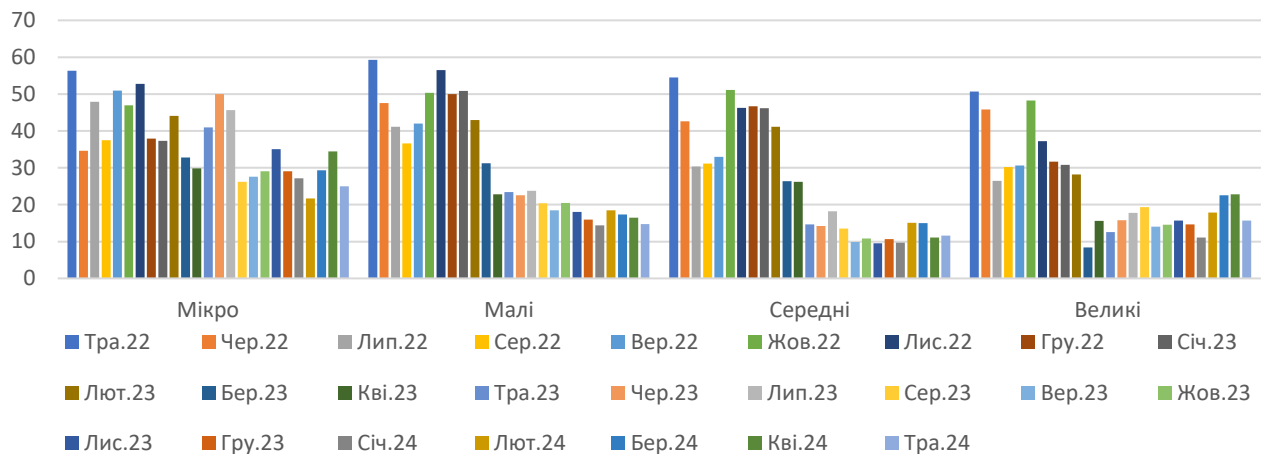
Рівень невизначеності щодо фінансово-економічної ситуації на підприємстві та її динаміка залежать від розміру підприємств. У відсотковому розподілі показник невизначеності для мікропідприємств залишається найвищим, хоча показник зменшився з 31% до 25%. Рівень невизначеності для малих підприємств у травні зменшився з 17% до 13%. У березні невизначеність щодо фінансово-економічної ситуації на підприємстві для середніх підприємств у травні порівняно з квітнем не змінилась, показник становить 11%. Показник невизначеності для великих підприємств зменшився з 19% до 11%.

Рис. 10. Частка опитаних, що не змогли дати відповідь на питання про зміну фінансово-економічного середовища в перспективі на пів року

Невизначеність щодо загальноекономічного середовища, як і у випадку з фінансово-економічною ситуацією, **залежить від розміру підприємства**. Показник невизначеності мікропідприємств залишається найвищим, хоча значення і зменшилось із 34% до 25%. Показник невизначеності для малих підприємств суттєво не змінюється вже чотири місяці поспіль та становить 15% (був 16% у квітні). Показник середніх підприємств також суттєво не змінився та становить 12% (був 11% у квітні). Рівень невизначеності щодо змін загальноекономічного середовища на пів року для великих підприємств становить 16% (був 23% у квітні та березні).

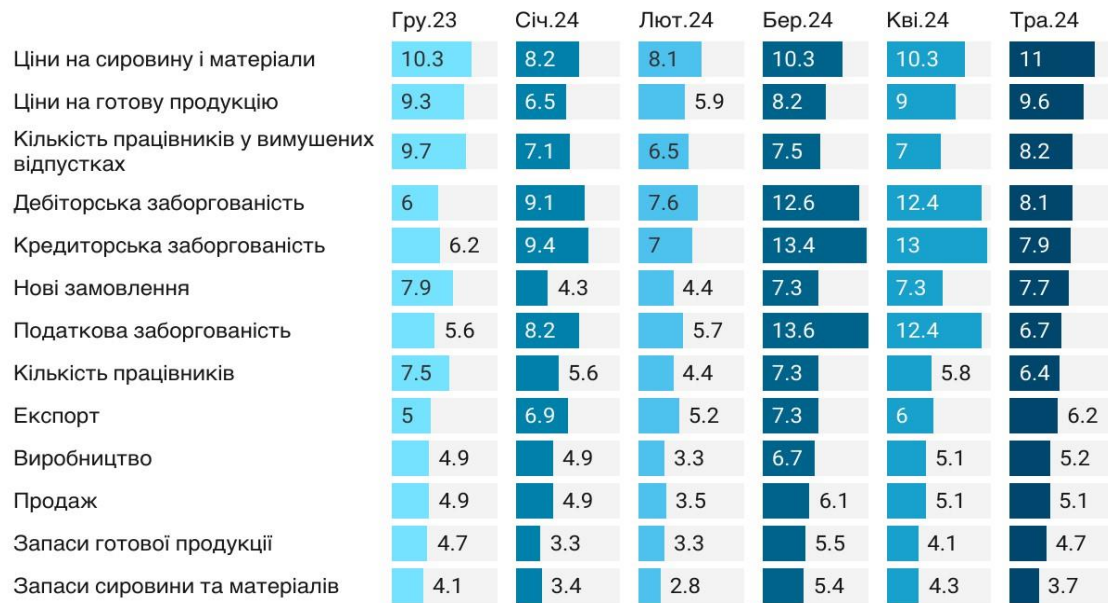
Рис. 11. Частка опитаних, що не змогли дати відповідь на питання про зміну загальноекономічного середовища в перспективі на пів року

Тримісячні очікування

У травні 2024 року показник невизначеності в короткостроковій перспективі суттєво не змінився для більшості виробничих показників. Найвищим рівень невизначеності є для цін на сировину та матеріали, він становить 11,0% (був 10,3%), та для цін на готову продукцію, для яких показник становить 9,6% (був 9,0%). Рівень невизначеності в тримісячній перспективі суттєво зменшився лише за всіма трьома видами заборгованостей: для дебіторської (із 12,4% до 8,1%), кредиторської (із 13,0% до 7,9%) та податкової (із 12,4% до 6,7%). Найнижчим рівень невизначеності є для запасів сировини та матеріалів, для яких показник становить 3,7% (був 4,3%), та для запасів готової продукції, показник невизначеності якої становить 4,7% (був 4,1%).

Рис. 12. Частка підприємств, які не змогли зробити прогноз про зміну показника в перспективі 3-х місяців, % опитаних

Created with Datawrapper

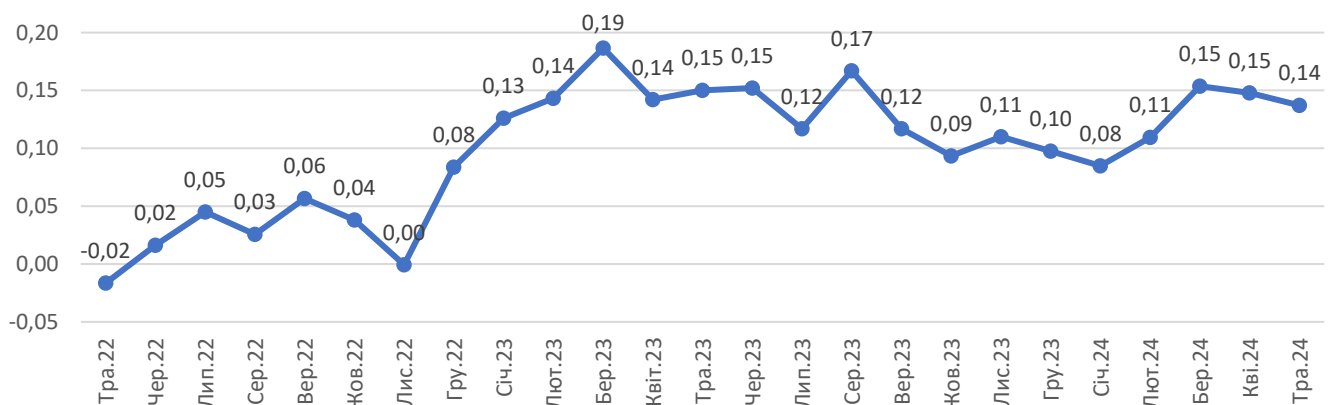
ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА КОРОТКОСТРОКОВІ ОЧІКУВАННЯ

АГРЕГОВАНИЙ ПОКАЗНИК ПЕРСПЕКТИВ ПРОМИСЛОВOSTІ

Значення агрегованого показника перспектив промисловості (АППП) вже три місяці поспіль суттєво не змінюється. У травні 2024 року показник становить 0,14 (був 0,15 у березні та квітні).

Це можливо через незначні зміни в складових показника: (1) *виробничі очікування* на наступні 3 - 4 місяці залишаються оптимістичними, незважаючи на поступове зменшення показника, із 0,51 до 0,47. (2) *Оцінки портфеля нових замовлень* змінилися лише незначним чином, збільшившись із -0,07 до -0,05, а (3) *оцінки запасів готової продукції* дещо зросли, із -0,01 до 0,02, змінивши знак на додатний.

Рис. 13. Агрегований показник перспектив промисловості

ВИРОБНИЦТВО

Зміни щодо попереднього місяця

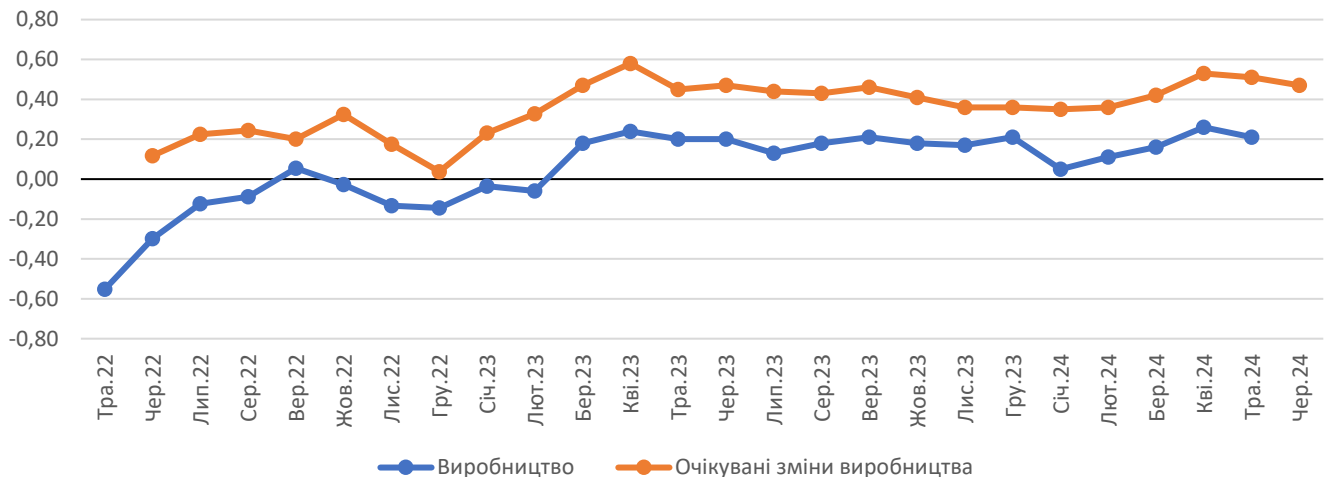
У травні перервалась кількомісячна тенденція до зростання виробництва. ІНДЕКС ЗМІН ВИРОБНИЦТВА зменшився з 0,26 до 0,21. Частка підприємств, які скорочували обсяги виробництва, незначним чином збільшилась, із 10,7% до 13,7%. Водночас, частка тих підприємств, які нарощували обсяги виробництва, зменшилась із 32,6% у квітні до 29,6%. Частка тих підприємств, на яких змін не відбувалось, залишилась без змін та становить 56,7%, як і минулого місяця.

Розмір. Серед підприємств різних розмірів найкращі результати мають великі (0,38) та середні (0,21) підприємства. Показник малих підприємств становить 0,11. Значення мікропідприємств є найнижчим та від'ємним (-0,15).

Регіон. Регіональні відмінності дуже суттєві (найбільше значення 1,00, а найменше — -0,30). Найкращі результати мали підприємства Полтавської (1,00), Тернопільської (0,60) та Одеської (0,44) областей. Найнижчі значення індексу зафіксовано для підприємств Чернівецької (-0,19) та Харківської (-0,30) областей.

Галузь. Значення індексу різняться для секторів та галузей. Найкраща ситуація склалась у легкій (0,28) та харчовій (0,22) промисловості. Найнижче та від'ємне значення показника мають машинобудування (-0,03) та деревообробна (-0,05) промисловість.

Рис. 14. Індекси змін виробництва

Очікування щодо змін виробництва

Очікування щодо зростання обсягів виробництва, хоча й залишаються високими та оптимістичними, незначним чином зменшились. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ВИРОБНИЦТВА несуттєво зменшився, із 0,51 до 0,47. Частка підприємств, на яких планується зростання виробництва, зменшилась із 50,5% до 47,6%. Частка тих, хто не очікує змін, збільшилась із 46,1% до 48,4%. Частка підприємств, які планують скорочувати виробництво, суттєво не змінилась та становить 4,0% (була 3,4%).

Розмір. Очікування щодо виробництва залежать від розміру підприємств. Найбільш оптимістичним є показник середніх (0,54) та великих (0,49) підприємств. Показник малих (0,41) підприємств є дещо нижчим. Найнижчим є значення для мікропідприємств (0,07).

Регіон. Плани підприємств суттєво залежать від регіону розташування. Найбільш оптимістичні плани щодо зростання обсягів виробництва мають Полтавська, Івано-Франківська, Львівська та Тернопільська (по 1,00 для кожної) області. Найнижче значення показника, яке дорівнює нулю, мають Чернігівська та Волинська області.

Галузь. Виробничі очікування на три місяці залежать від галузі. Найвищими є показники очікувань поліграфії (0,67) та харчової (0,51) промисловості. Найнижче та від'ємне значення показника має металообробка (-0,05).

ПРОДАЖІ

Зміни щодо попереднього місяця

У травні темпи зростання обсягів продажів уповільнились. Індекс змін продажів зменшився з 0,26 до 0,21. У відсотковому розподілі частка тих, хто скорочував обсяги виробництва, збільшилась із 11,5% до 14,7%. Частка підприємств, на яких не відбувалось змін, суттєво не змінилась та становить 54,5% (була 55,7%). Водночас, частка підприємств, які нарощували обсяги продажів, зменшилась із 32,8% до 30,8%.

Розмір. Індекс змін продажів великих (0,31) та середніх (0,21) підприємств є найвищим. Значення для малих (0,11) підприємств є вдвічі нижчим. Найнижче та єдине від'ємне значення показника мають мікропідприємства (-0,13).

Регіон. Найвище значення індексу змін продажів зафіксовано для Полтавської (1,00) області, а також для Тернопільської (0,60), Івано-Франківської та Одеської (по 0,41 для кожної) областей. Найнижче значення показника мають Волинська (-0,18), Чернівецька (-0,19) та Харківська (-0,30) області.

Галузь. Найвищий індекс змін продажів мають поліграфія (0,33) та легка (0,26) промисловість. Найнижче та від'ємне значення показника має машинобудування (-0,05).

Очікувані зміни продажів

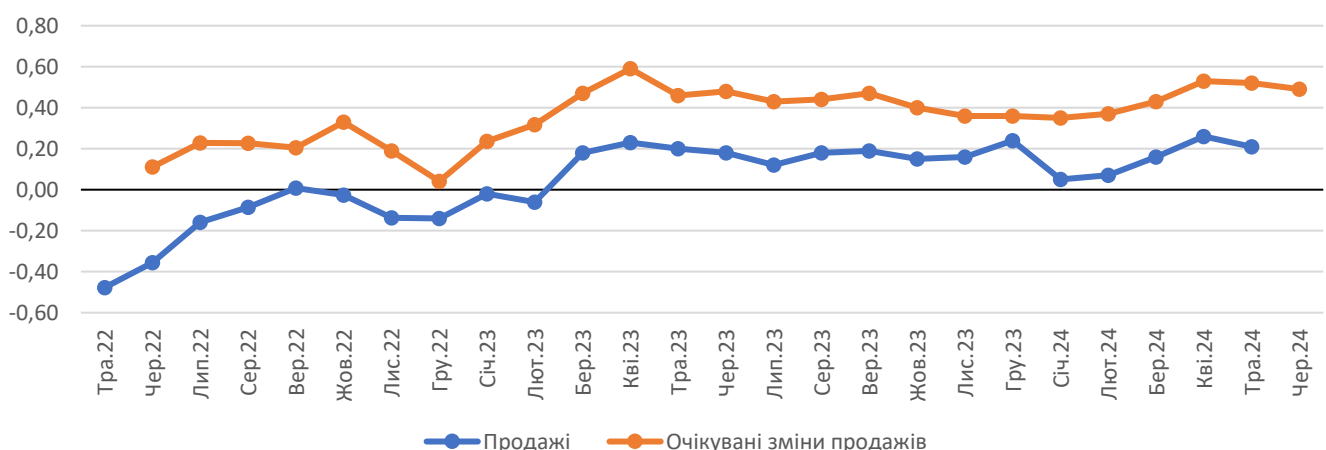
Очікування щодо обсягів продажів дещо погіршились. Індекс очікуваних змін обсягів продажів незначним чином зменшився з 0,52 до 0,49. Частка тих, хто планує скорочувати продажі, істотно не змінилась та становить 4,3% (була 3,2%), частка тих, хто планує їх нарощувати, дещо зменшилась, із 52,0% до 49,4%. Відсоток опитаних, які вважають, що нічого не зміниться, збільшилась із 44,8% до 46,2%.

Розмір. Показник очікувань для середніх (0,54) та великих (0,51) підприємств є найвищим. Показник малих підприємств становить 0,44. Показник мікропідприємств (0,02) є значно нижчим.

Регіон. У розрізі регіонів найкращі очікування зафіксовано в Полтавській, Львівській, Тернопільській та Івано-Франківській (по 1,00 для кожної) областях. Показник очікувань для Чернігівської області є найнижчим та дорівнює нулю.

Галузь. Найвищі показники очікувань стосовно продажів мають поліграфія (0,67) та харчова (0,52) промисловість. Показник щодо зростання продажів для виробництва металообробки (0,04) є найнижчим.

Рис. 15. Індекси змін продажів

ЕКСПОРТ

Зміни щодо попереднього місяця

Темпи зростання експорту залишаються без суттєвих змін. Значення індексу змін експорту становить 0,13 (було 0,12). У відсотковому розподілі зросла і частка опитаних, у яких обсяги експорту скоротились (із 13,2% до 17,0%), і частка підприємств, які нарощували експорт (із 21,2% до 24,5%). При цьому, частка тих підприємств, на яких обсяги експорту залишились без змін, зменшилась із 65,6% до 58,5%.

Розмір. Значення індексу змін експорту є найвищим для великих (0,29) підприємств. Показник середніх підприємств становить 0,09. Найнижчим та від'ємним значення показника є для малих (-0,14) та мікропідприємств (-0,29).

Регіон. У регіональному розрізі найвищими є показники Полтавської (0,89), Тернопільської (0,67) та Одеської (0,56) областей. Найнижчим є значення для Сумської (-0,60) області.

Галузь. У галузевому розподілі індекс змін експорту має легка (0,25) та харчова (0,19) промисловість. Найнижче та від'ємне значення показника мають виробництво будівельних матеріалів (-0,13) та машинобудування (-0,18).

Очікувані зміни експорту

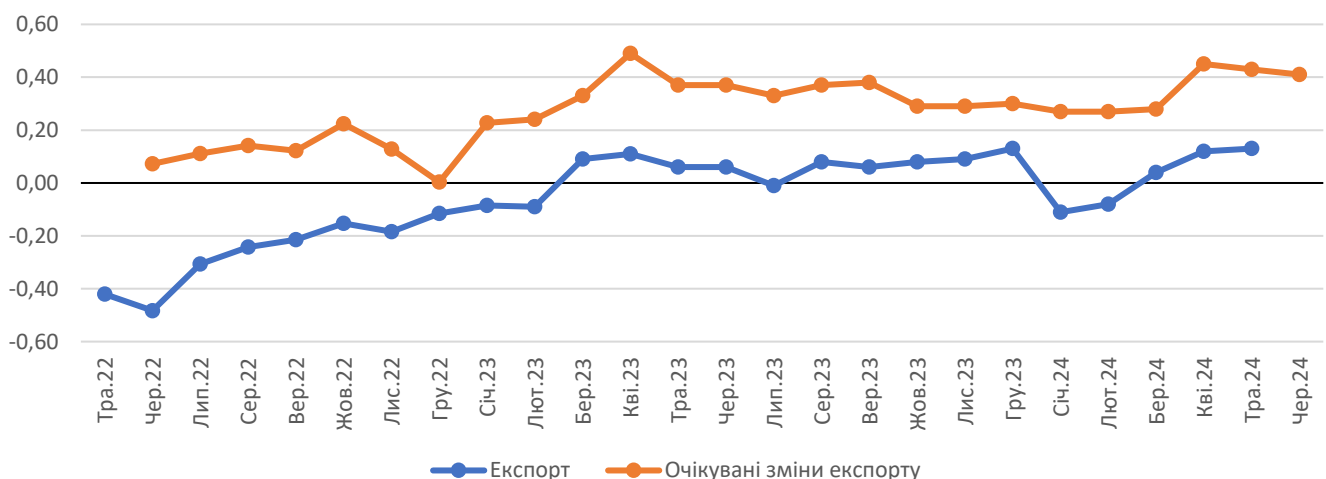
На наступні три місяці підприємці не очікують суттєвих змін показника. Значення індексу очікуваних змін експорту становить 0,41 (було 0,43). Частка тих, хто планує нарощувати експорт, суттєво не змінилась та становить 41,5% (була 42,9%). Частка тих, хто планує його скорочувати, суттєво не змінюється вже кілька місяців поспіль та становить 5,3% (була 4,4%). Частка тих, хто не очікує жодних змін, становить 53,2% (була 52,7%).

Розмір. Найвищий та приблизно однаковий показник очікувань щодо експорту мають великі (0,48) та середні (0,44) підприємства. Показник малих підприємств становить 0,19. Найнижчі очікування щодо експорту мають мікропідприємства, показник яких дорівнює нулю.

Регіон: Найвище значення індексу очікуваних змін експорту зафіксовано для підприємств Львівської, Івано-Франківської та Тернопільської (по 1,00 для кожної) областей. Найгіршими є очікування представників бізнесу Чернігівської (-0,17) області та м. Києва (-0,23).

Галузь. Найвище значення індексу очікуваних змін експорту мають легка (0,54) та харчова (0,41) промисловість. Найнижче та єдине від'ємне значення показника має поліграфія (-0,33).

Рис. 16. Індекси змін експорту

ЗАПАСИ СИРОВИНИ

Зміни щодо попереднього місяця

Темпи скорочення запасів сировини сповільнюються. Значення ІНДЕКСУ ЗМІН ЗАПАСІВ СИРОВИНИ у травні порівняно з квітнем суттєво не змінились, показник становить 0,12 (був 0,14). Частка респондентів, що повідомили про накопичення запасів сировини за минулий місяць, суттєво не змінилась, показник становить 21,3% (був 23,2%). Водночас, частка опитаних, що вказали на їх скорочення, дещо зросла, із 10,6% до 13,3%. Частка підприємців, у яких, у порівнянні з минулим місяцем, нічого не змінилось, залишилась майже без змін та становить 65,3% (була 66,2%).

Розмір. ІНДЕКС ЗМІН ЗАПАСІВ СИРОВИНИ є найвищим для великих (0,21) підприємств. Показник середніх (0,12) та малих (0,04) є суттєво нижчим та приблизно однаковим. Показник мікропідприємств є найнижчим і має від'ємне значення (-0,19).

Region. Найчастіше про накопичення запасів сировини повідомляють у Полтавській (0,95), Тернопільській (0,60), а також у Івано-Франківській та Одеській (по 0,41 для кожної) областях. Показники м. Києва (-0,57), Вінницької (-0,37) та Харківської (-0,32) областей є найнижчими.

Галузь. У галузевому розподілі найвище додатне значення мають виробництво будівельних матеріалів (0,22) та харчова (0,16) промисловість. Показники поліграфії (-0,40) та деревообробної (-0,05) промисловості є найнижчими.

Очікувані зміни запасів сировини

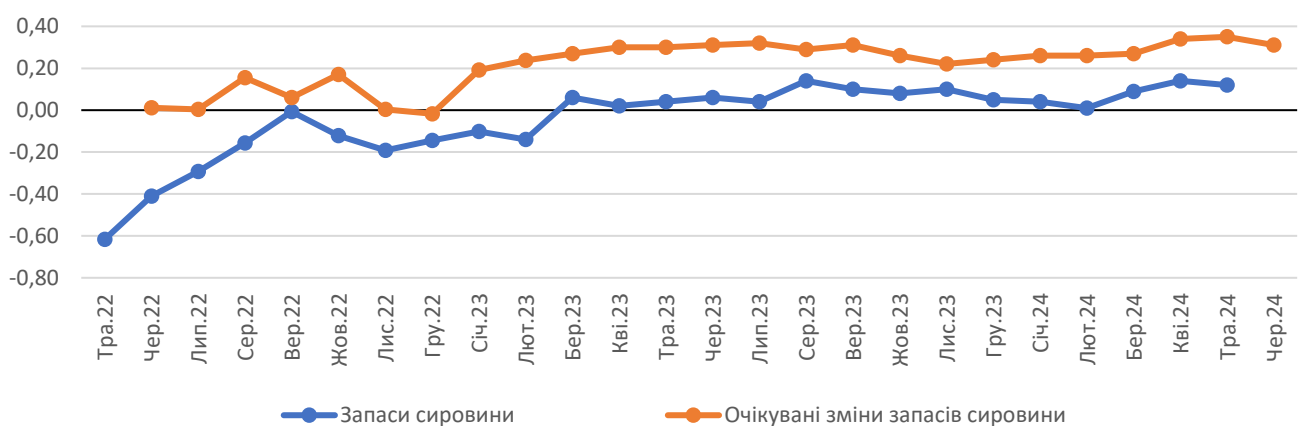
На наступні три місяці підприємці очікують на незначне зниження показника: ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЗАПАСІВ СИРОВИНИ зменшився з 0,35 до 0,31. Частка респондентів, які очікують накопичення запасів сировини, зменшилась із 39,5% до 34,7%, водночас, частка тих, хто вважає, що запаси сировини будуть скорочуватись, суттєво не змінилась та становить 7,1% (була 7,5%). Частка тих, хто вважає, що ситуація не зміниться, збільшилась із 53,0% до 58,2%.

Розмір. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЗАПАСІВ СИРОВИНИ є вищим для середніх (0,37) та великих (0,33) підприємств. Показник малих підприємств становить 0,21. Значення показника для мікропідприємств є найнижчим та дорівнює нулю.

Region. Найвищим ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЗАПАСІВ СИРОВИНИ є для Івано-Франківської, Львівської та Тернопільської (по 1,00 для кожної) областей. Найнижчим значення індексу є для м. Києва (-0,37), а також для Вінницької (-0,21) та Чернівецької (-0,11) областей.

Галузь. У галузевому розрізі найвищий показник очікувань щодо змін запасів сировини має харчова (0,40) промисловість. Найнижче та від'ємне значення показника мають металообробка (-0,05) та поліграфія (-0,20).

Рис. 17. Індекси змін запасів сировини

ЗАПАСИ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Зміни щодо попереднього місяця

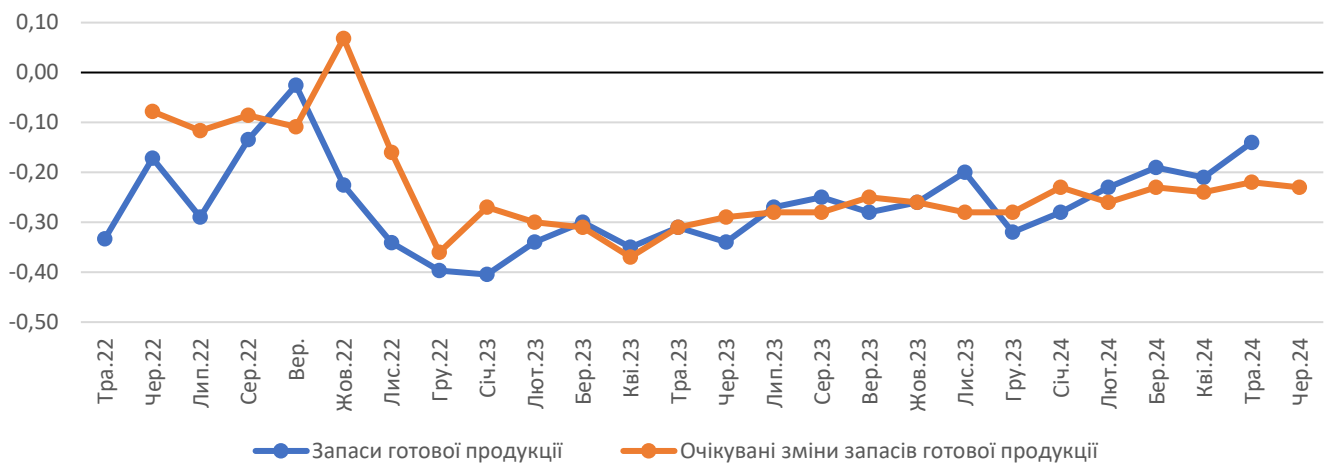
Темпи скорочення запасів готової продукції суттєво сповільнились. Значення відповідного індексу в травні збільшилось із -0,21 до -0,14. Частка респондентів, що повідомили про скорочення запасів готової продукції, зменшилась із 31,8% до 25,9%, водночас, частка тих респондентів, у яких запаси зросли, дещо збільшилась, із 9,7% до 11,2%. Частка респондентів, які зовсім не відчули змін, збільшилась із 58,5% до 62,9%.

Розмір. Значення індексу залежно від розміру підприємства є нижчим та приблизно однаковим для малих (-0,22) та середніх (-0,18) підприємств. Показник великих (-0,05) та мікропідприємств (-0,02) є суттєво вищим.

Регіон. Значення індексу залежить від регіону. Найчастіше про накопичення запасів готової продукції говорять на підприємствах Сумської (0,32), Хмельницької (0,23) та Запорізької (0,21) областей. Найнижчим є індекс Тернопільської (-0,75) області, а також Івано-Франківської області та м. Києва (по -0,71).

Галузь. У галузевому розподілі найнижчими є значення для харчової (0,30) промисловості та поліграфії (-0,25). Найвище та додатне значення мають деревообробна (0,06) промисловість та металообробка (0,04).

Рис. 18. Індекси змін запасів готової продукції

Очікувані запаси готової продукції

У майбутньому керівники підприємств не очікують суттєвих змін показника. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЗАПАСІВ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ становить -0,23 (був -0,22). У відсотковому розподілі зменшилась і частка опитаних, які вважають, що запаси готової продукції в наступні три місяці скорочуватимуться (із 34,4% до 30,2%), і частка тих, хто очікує їх накопичення (із 9,2% до 6,5%). Відсоток тих, хто вважає, що нічого не зміниться, збільшився із 56,4% до 63,3%.

Розмір. Значення показника залежить від розміру підприємства. Значення індексу є нижчим та приблизно однаковим для малих (-0,33) та середніх (-0,28) підприємств. Показник великих (-0,11) та мікропідприємств (-0,08) є значно вищим.

Регіон. У регіональному розподілі найвищим є значення для Закарпатської (0,31), Черкаської (0,13), Запорізької (0,10) та Полтавської (0,05) областей. Найнижчим є показник Львівської (-0,96), Тернопільської (-0,95) та Івано-Франківської (-0,94) областей.

Галузь. Значення індексу для хімічної промисловості та машинобудування є найвищим, показник дорівнює нулю. Найнижчим значення є для харчової (-0,37) промисловості та виробництва будівельних матеріалів (-0,35).

НОВІ ЗАМОВЛЕННЯ

Зміни щодо попереднього місяця

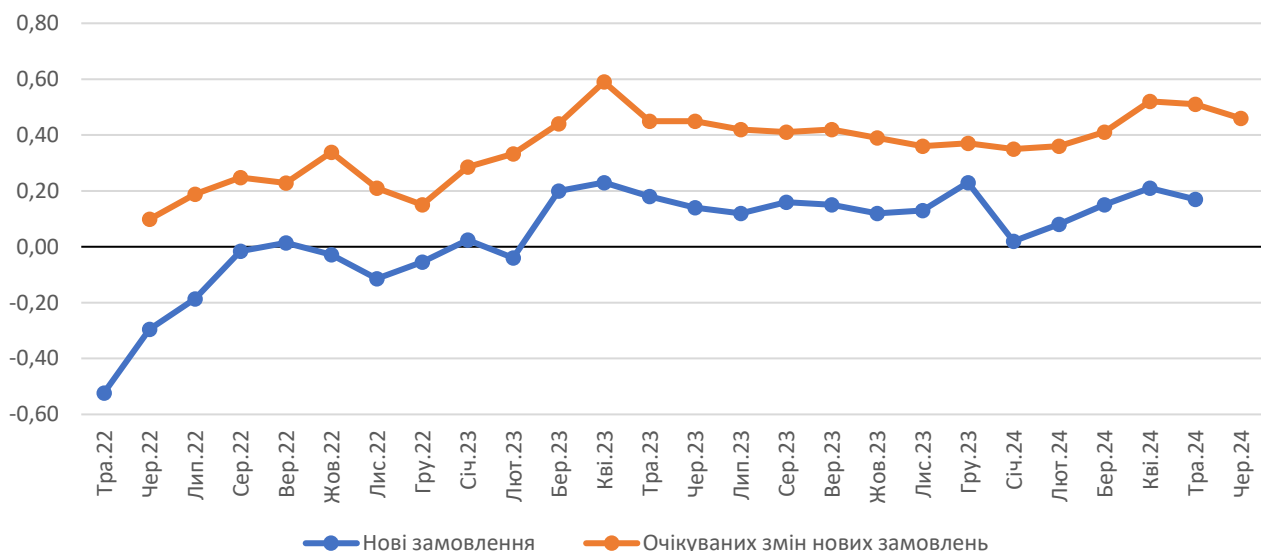
Темпи зростання нових замовлень уповільнились. Індекс змін нових замовлень у травні зменшився з 0,21 до 0,17. У відсотковому розподілі частка тих, у кого зросла кількість нових замовлень, зменшилась із 30,9% до 27,2%. Водночас, частка тих, хто повідомив про скорочення їхньої кількості, суттєво не змінилась та становить 14,3% (була 13,0%). Частка тих, хто не відчув змін, дещо зросла, із 56,0% до 58,5%.

Розмір. Значення індексу є вищим для великих (0,25) та середніх (0,19) підприємств. Показник малих підприємств становить 0,08. Найнижче та від'ємне значення мають мікропідприємства (-0,13).

Регіон. Серед регіонів нові замовлення найбільше зростали в Полтавській (1,00) та Тернопільській (0,60) областях, у той час як у Харківській (-0,25) та Чернівецькій (-0,22) областях обсяг нових замовлень найбільше скорочувався.

Галузь. Найкраще попереднього місяця ситуація з новими замовленнями складалась для легкої (0,19) та харчової (0,18) промисловості. Найнижче та від'ємне значення показника мають металообробка (-0,13) та поліграфія (-0,17).

Рис. 19. Індекси змін нових замовлень

Очікувані зміни нових замовлень

У наступні три місяці підприємці очікують на подальше зниження показника. Значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНИХ змін нових замовлень зменшилось із 0,51 до 0,46. У відсотковому розподілі частка респондентів, що очікують на зростання нових замовлень, зменшилась із 50,8% до 48,8%, водночас, частка респондентів, які очікують на скорочення обсягу нових замовлень, суттєво не змінилась та становить 4,5% (була 3,0%). Частка тих, хто не очікує жодних змін у наступні три місяці, залишилась майже без змін та становить 46,7% (була 46,1%).

Розмір. Показник очікувань є найвищим для великих підприємств (0,58). Показник середніх (0,51) та малих (0,43) підприємств є дещо нижчим. Показник мікропідприємств має найнижче значення та становить 0,29.

Регіон. Значення індексу мають суттєві регіональні відмінності. У Львівській, Тернопільській та Івано-Франківській (по 1,00 для кожної) областях бізнес більшою мірою ніж в інших регіонах очікує на збільшення нових замовлень. Разом із тим, показник Дніпропетровської (-0,05) області єдиний має від'ємне значення.

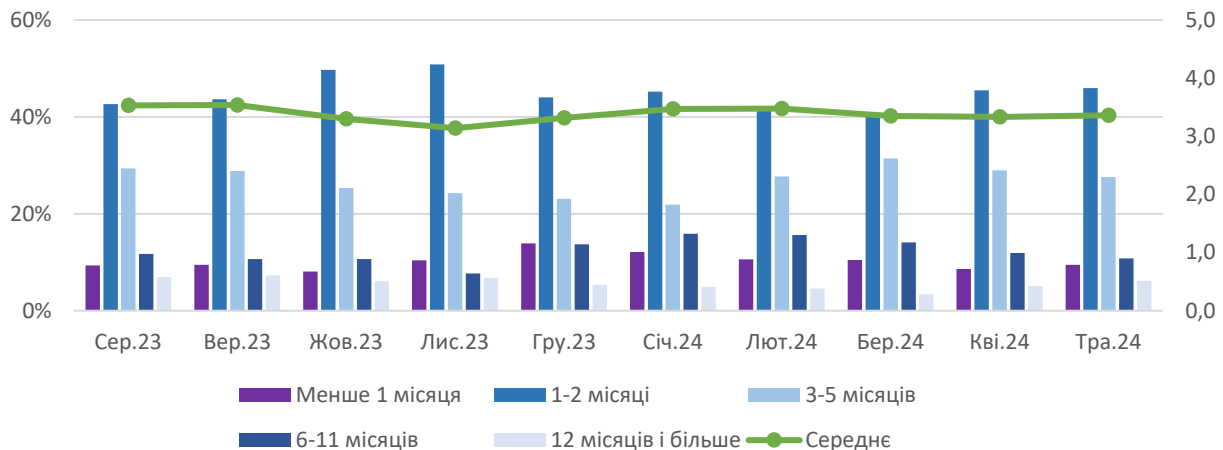
Галузь. Найкращі очікування щодо нових замовлень мають легка (0,19) та харчова (0,18) промисловість. Показник металообробки (-0,13) є найнижчим.

Забезпеченість замовленнями наперед

У травні 2024 року середній термін забезпеченості новими замовленнями для опитаних підприємств практично не змінився порівняно з квітнем: він склав 3,4 місяця, що дещо більше за рівень квітня (3,3 місяця), але відповідає рівню березня цього року (3,4 місяця).

Частка підприємств, які мають замовлення не більше ніж на 2 місяці, склала 55%, що відповідає рівню квітня (54%) та більше, ніж було в березні та лютому (51% - 52%).

Рис. 20. Час, на який підприємства забезпечені замовленнями

Розмір. Забезпеченість замовленнями зростає зі збільшенням розміру підприємств. Так, мікропідприємства, у середньому, забезпечені новими замовленнями лише на 1,5 місяця (середнє значення), тоді як малий бізнес – на 2,5 місяця, середній – на 3,7 місяця та великий – на 5 місяців.

65% мікропідприємств та 69% малих мають замовлення лише на період до двох місяців. Водночас, 27% великих підприємств та 20% середніх забезпечені замовленнями на 6 місяців і більше.

Галузь. У травні 2024 року порівняно найдовші середні терміни нових замовлень було зафіксовано в хімічній промисловості та в машинобудуванні (по 3,3 місяця), а також у харчовій промисловості (3 місяці).¹

Найкоротший середній термін нових замовлень спостерігається в галузі виробництва будівельних матеріалів (1,7 місяця). 77% підприємств цієї галузі повідомили про те, що мають замовлення терміном лише до двох місяців.

Регіон. Між підприємствами в різних областях спостерігаються відмінності в забезпеченні замовленнями². Середній термін забезпечення замовленнями найбільший для підприємств Київської області, де в середньому він склав 10,2 місяця. Також терміни замовлень порівняно високі для підприємств Одеської, Полтавської, Рівненської та Волинської областей (5 місяців і більше).

З іншого боку, найменший середній період замовлень – до двох місяців – зафіксований у Дніпропетровській, Житомирській, Харківській, Чернівецькій та Чернігівській областях.

¹ Подані середні значення. У цьому аналізі не розглядаються підприємства галузей сільського господарства, будівництва, торгівлі та послуг, а також підприємства, що ввійшли до категорії «Інші виробництва». Також не розглядаються підприємства галузі поліграфії через недостатню для проведення аналізу вибірку у цій галузі.

² До порівняння не включено регіони, у яких не були опитані підприємства. Детальніше див. розділ «Вибірка».

ЦІНИ НА СИРОВИНУ ТА МАТЕРІАЛИ

Зміни щодо попереднього місяця

Темпи зростання цін на сировину та матеріали сповільнились. Значення ІНДЕКСУ ЗМІН ЦІН НА СИРОВИНУ ТА МАТЕРІАЛИ суттєво не змінилось та становить 0,18 (було 0,19). Частка керівників підприємств, що вказали на збільшення цін у травні, дещо зменшилась, із 23,2% до 19,4%. Водночас, частка тих, хто вважає, що ціни не змінювались порівняно з попереднім місяцем, зросла з 74,1% до 79,1%. Частка тих, хто говорить про зменшення цін на сировину та матеріали, також істотно не змінилась та становить 1,5% (була 2,7%).

Розмір. У залежності від розміру підприємства найчастіше про збільшення цін на сировину та матеріали говорять керівники мікропідприємств (0,31). Показник великих підприємств становить 0,23. Показники малих (0,16) та середніх (0,12) підприємств є нижчими та приблизно однаковими.

Регіон. Зафіксовано суттєві регіональні відмінності. Значення індексу є вищим для Полтавської (0,95), Сумської (0,79) області та м. Києва (0,62). Показники Вінницької (-0,04) та Чернівецької (-0,11) областей є найнижчими та мають від'ємне значення.

Галузь. У галузевому розрізі значення ІНДЕКСУ ЗМІН ЦІН НА СИРОВИНУ ТА МАТЕРІАЛИ є найвищим для виробництва поліграфії (0,33) та легкої (0,27) промисловості. Найнижче значення індексу мають деревообробна (0,05) промисловість та виробництво будівельних матеріалів (0,09).

Очікувані зміни цін на сировину та матеріали

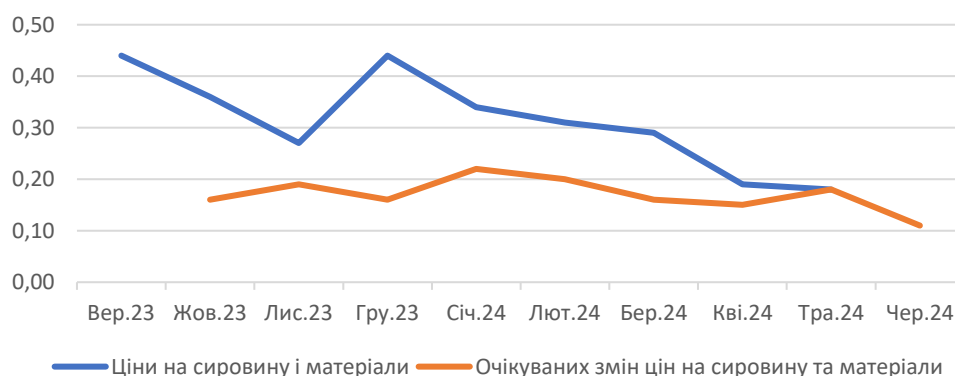
У наступні три місяці бізнес очікує на незначне зменшення показника. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЦІН НА СИРОВИНУ ТА МАТЕРІАЛИ зменшився з 0,18 до 0,11. У відсотковому розподілі зміни є незначними. Частка респондентів, які вважають, що змін не відбудеться, суттєво збільшилась, із 78,8% до 85,1%. Частка тих, хто очікує на підвищення цін, зменшилась із 18,9% до 13,2%. Частка тих, хто вважає, що ціни на сировину та матеріали в наступні три місяці зменшуватимуться, також майже не змінилась та становить 1,7% (була 2,3%).

Розмір. У залежності від розміру показник мікропідприємств є найвищим та становить 0,17. Значення для великих (0,13), середніх (0,11) та малих (0,10) підприємств є нижчим та приблизно однаковим.

Регіон. Найбільше про можливе збільшення цін на сировину та матеріали говорять у Полтавській (0,95) та Сумській (0,57) областях. Показники Харківської (-0,10) та Чернівецької (-0,11) областей є найнижчими та мають від'ємне значення.

Галузь. У галузевому розрізі найвище значення індексу має поліграфія (0,50). Найнижчий та єдиний від'ємний показник має виробництво будівельних матеріалів (-0,05).

Рис. 21. Індекси змін цін на сировину та матеріали

ЦІНИ НА ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ (ВІДПУСКНІ ЦІНИ)

Зміни щодо попереднього місяця

Темпи зростання цін на готову продукцію продовжують уповільнюватись. Значення ІНДЕКСУ змін цін на готову продукцію зменшилось із 0,19 до 0,16. Частка керівників підприємств, що вказали на підвищення цін, у травні зменшилась із 22,1% до 17,9%. Частка тих, хто вважає що ціни не змінювались порівняно з попереднім місяцем, збільшилась із 75,5% до 80,0%. Частка респондентів, які говорять про зниження цін, істотно не змінилась та становить 2,1% (була 2,5%).

Розмір. У залежності від розміру підприємства найчастіше про збільшення цін на готову продукцію говорять на мікро- (0,25) та великих (0,22) підприємствах. Показник малих (0,14) та середніх (0,11) підприємств є суттєво нижчим.

Регіон. Зафіксовано суттєві регіональні відмінності. Значення індексу є вищим для Полтавської (1,00) та Сумської (0,95) областей. Показник Вінницької (-0,04), Харківської (-0,05) та Чернівецької (-0,11) областей є найнижчим та має від'ємне значення.

Галузь. У галузевому розрізі значення індексу змін цін на готову продукцію є найвищим для машинобудування (0,24) та легкої (0,22) промисловості. Найнижче значення, яке дорівнює нулю, має деревообробна промисловість.

Очікувані зміни цін на готову продукцію

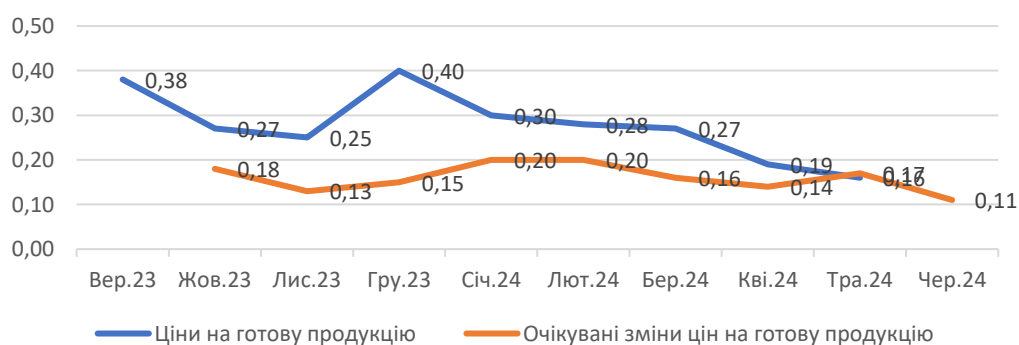
На наступні три місяці керівники підприємств очікують на подальше зниження показника. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ змін цін на готову продукцію зменшився з 0,17 до 0,11. Частка респондентів, що не планують змін, збільшилась із 79,4% до 84,4%. Частка опитаних, що планують підвищення цін у наступні три місяці, зменшилась із 18,1% до 13,3%. Частка тих, хто вважає що ціни на сировину та матеріали в наступні три місяці зменшуватимуться, істотно не змінилась та становить 2,3% (була 2,5%).

Розмір. У залежності від розміру показник мікропідприємств (0,16) є найвищим. Показник малих та великих підприємств є однаковим та становить 0,11. Показник середніх підприємств є дещо нижчим та становить 0,09.

Регіон. Найбільше про можливе підвищення відпускних цін говорять у Полтавській (0,84) та Сумській (0,71) областях. Показники Волинської (-0,04), Харківської (-0,10) та Чернівецької (-0,11) областей мають найнижче та єдине від'ємне значення.

Галузь. У галузевому розрізі найвище значення індексу мають поліграфія (0,50) та легка (0,23) промисловість. Найнижчий показник очікувань з єдиним від'ємним значенням мають виробництво будівельних матеріалів та деревообробна промисловість (по -0,05 кожна галузь).

Рис. 22. Індекси змін цін на готову продукцію

ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Зміни щодо попереднього місяця

Показник дебіторської заборгованості покращився. Значення ІНДЕКСУ змін ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ в травні зменшилось із -0,13 до -0,18. Частка тих, хто повідомив про скорочення заборгованості, збільшилась із 24,0% до 27,4%. Водночас частка тих, у кого накопичилась заборгованість, суттєво не змінилась та становить 9,1% (була 10%). Частка тих, для кого нічого не змінилось, зменшилась із 66% до 63,4%.

Розмір. Ситуація з дебіторською заборгованістю є кращою для малих (-0,30) підприємств. Показник середніх становить -0,17. Значення великих підприємств є дещо вищим та становить -0,09. Найгірша ситуація в мікропідприємств, показник яких є найвищим та становить -0,02.

Регіон. Зафіксовані суттєві регіональні різниці в значеннях цього показника. У розрізі регіонів додатне значення показника зафіксовано у Волинській (0,25) області, м. Києві (0,19) та Київській (0,15) області. Водночас у Сумській (-0,93), Житомирській (-0,68), Дніпропетровській (-0,50) областях показник дебіторської заборгованості скоротився найбільше.

Галузь. При галузевому розподілі найвищий показник дебіторської заборгованості мають поліграфія (0,20) та металообробка (0,07). Найнижчий показник у виробництва будівельних матеріалів (-0,44) та хімічної (-0,33) промисловості.

Очікувані зміни дебіторської заборгованості

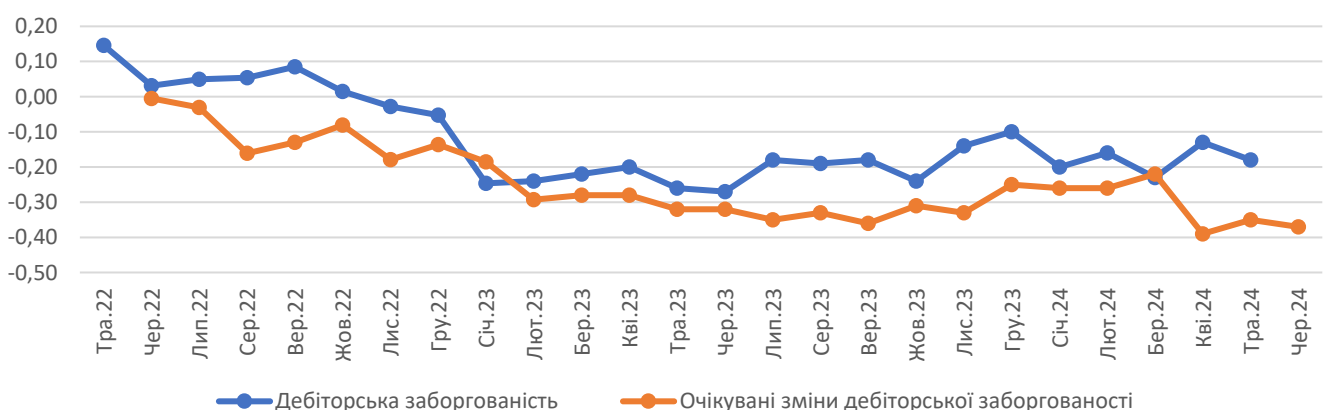
У перспективі трьох місяців підприємці не очікують значних змін показника. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ змін ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ становить -0,37 (був -0,35). Частка опитаних, що очікують накопичення заборгованості, істотно не змінилась та становить 3,9% (була 3,4%), водночас, частка тих, хто очікує на її скорочення, несуттєво зростає, із 39,6% до 41,4%. Частка тих, хто вважає, що нічого не зміниться, зменшилась із 57,0% до 54,7%.

Розмір. При розподілі за розміром краще значення показника мають малі (-0,47) та середні (-0,35) підприємства. Показник очікувань для великих підприємств становить 0,30. Гірші очікування щодо змін дебіторської заборгованості мають мікропідприємства, показник яких становить -0,27.

Регіон. У регіональному розподілі найбільше та вище за нуль значення мають Кіровоградська (0,20) та Полтавська (0,16) області, а також м. Київ (0,05). Найнижчим є показник Сумської (-1,00) та Житомирської (-0,91) областей.

Галузь. Найвищим є показник очікувань щодо накопичення дебіторської заборгованості для машинобудування, його показник становить -0,14. Найнижчий показник мають хімічна (-0,60) промисловість та виробництво будівельних матеріалів (-0,53).

Рис. 23. Індекси змін дебіторської заборгованості

КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Зміни щодо попереднього місяця

У травні 2024 року показник кредиторської заборгованості покращився. ІНДЕКС ЗМІН КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ зменшився із -0,16 до -0,22. Частка опитаних, що повідомили про накопичення заборгованості, незначним чином зменшилась, із 7,2% до 5,7%, водночас, дещо зросла частка тих, для кого кредиторська заборгованість скоротилась, із 24,6% до 28,4%. Частка тих, для кого нічого не змінилось за минулий місяць, зменшилась із 68,2% до 65,9%.

Розмір. Показник кредиторської заборгованості для малих (-0,33) підприємств є найнижчим. Показник середніх (-0,22) та великих (-0,15) підприємств є значно вищим. Найгіршим показник із накопичення кредиторської заборгованості є для мікропідприємств, їхній показник становить -0,07.

Регіон. Зафіксовано суттєві регіональні відмінності. Ситуація з накопиченням кредиторської заборгованості є найгіршою в Чернігівській (0,13) та Вінницькій (0,04) областях. Показник м. Києва та Полтавської області дорівнює нулю. Найкраща ситуація в Сумській (-1,00) області.

Галузь. У галузевому розподілі найвищим є показник заборгованості деревообробної промисловості, значення якого єдине є вищим за нуль та становить 0,08. Показник поліграфії дорівнює нулю. Найнижчий показник мають хімічна (-0,45) промисловість та виробництво будівельних матеріалів (-0,42).

Очікувані зміни кредиторської заборгованості

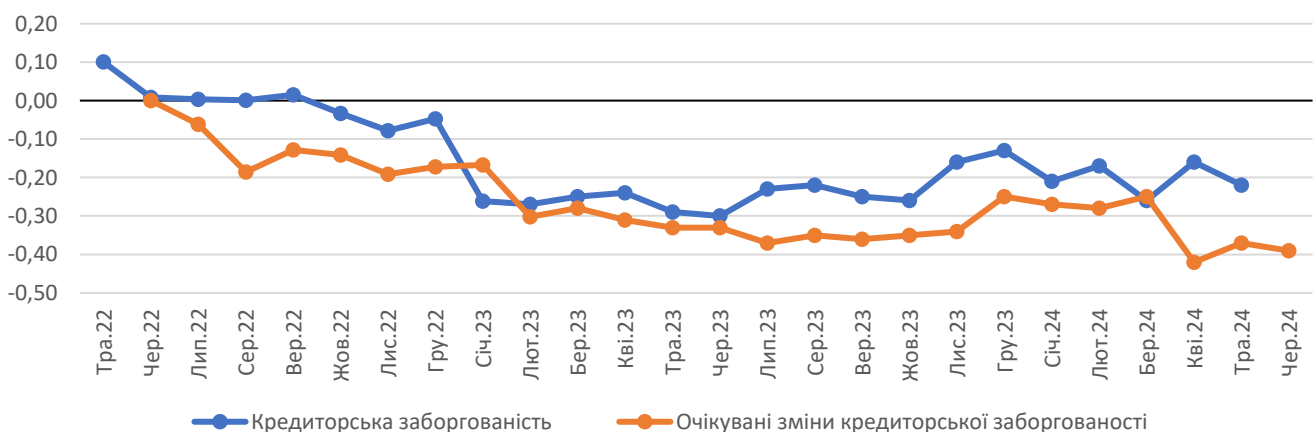
На наступні три місяці підприємці не очікують суттєвих змін показника. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ становить -0,39 (був -0,37). Частка тих, хто очікує на скорочення обсягів кредиторської заборгованості, дещо зросла, із 38,9% до 40,3%. Частка тих, хто очікує на її накопичення, суттєво не змінилась та становить 1,4% (була 1,3%). Частка тих респондентів, які вважають, що нічого не зміниться, становить 58,9% (була 59,8%).

Розмір. Показник очікувань малих (-0,49) підприємств є найкращим. Показник середніх (-0,38) та великих (-0,31) підприємств є вищим. Показник очікувань щодо змін кредиторської заборгованості для мікропідприємств є найвищим та становить -0,23.

Регіон. Показник очікувань щодо змін кредиторської заборгованості є додатним лише для Вінницької (0,05) області. Показник Кіровоградської області дорівнює нулю. Найнижчим є показник очікувань для Сумської (-1,00) та Житомирської (-0,91) областей.

Галузь. Серед галузей найвищим є показник поліграфії (-0,20) та машинобудування (-0,24). Найнижче значення мають виробництво будівельних матеріалів (-0,53) та хімічна (-0,50) промисловість.

Рис. 24. Індекс змін кредиторської заборгованості

ПОДАТКОВА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Зміни щодо попереднього місяця

Показник податкової заборгованості суттєво покращився. Індекс змін податкової заборгованості в травні зменшився з -0,20 до -0,29. Частка підприємств, що повідомили про скорочення податкової заборгованості за минулий місяць, збільшилась із 22,6% до 30,6%. У травні частка респондентів, які вказали на збільшення податкової заборгованості суттєво не змінилась та становить 0,03 (була 0,9%). Частка тих, хто вважає, що жодних змін не відбулось, зменшилась із 76,5% до 69,1%.

Розмір. Показники податкової заборгованості є кращими для малих (-0,43) підприємств. Показник середніх підприємств становить -0,28. Дещо вищим є значення показника для мікро- (-0,22) та великих (-0,17) підприємств.

Регіон. Спостерігаються суттєві відмінності в значенні цього показника за регіонами. Показник Київської, та Чернігівської областей дорівнює нулю. Найнижчим є показник Сумської (-0,93) та Житомирської (-0,86) областей.

Галузь. Найвищим показник податкової заборгованості є для поліграфії, значення якої дорівнює нулю. Значення для хімічної (-0,50) та легкої (-0,44) промисловості є найнижчим.

Очікувані зміни податкової заборгованості

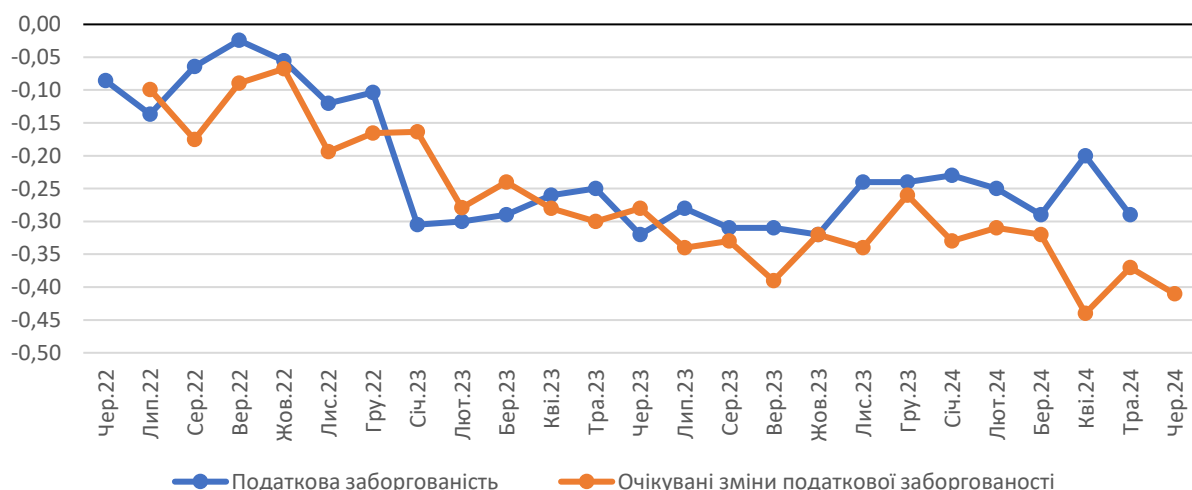
На наступні три місяці підприємці не очікують значних змін показника. Індекс очікуваних змін податкової заборгованості несуттєво зменшився, із -0,37 до -0,41. Частка тих, хто прогнозує скорочення податкової заборгованості, збільшилась із 37,9% до 41,0%, водночас, узагалі відсутня частка тих, хто очікує на її збільшення (була 0,6%). Частка тих, хто не очікує змін, становить 59,0% (була 61,5%).

Розмір. Показники очікувань податкової заборгованості є кращими для малих (-0,53) підприємств. Показник середніх (-0,39) та великих (-0,35) підприємств є приблизно однаковим. Найгірший показник очікувань мають мікропідприємства (-0,16).

Регіон. У регіональному розподілі показник очікувань щодо накопичень податкової заборгованості дорівнює нулю для Чернігівської, Вінницької та Кіровоградської областей. Показник м. Києва (-1,00) та Сумської (-0,920) областей є найнижчим.

Галузь. Найвищим показник очікувань податкової заборгованості є для деревообробної (-0,22) промисловості. Найнижчим є показник для галузі виробництва будівельних матеріалів (-0,53).

Рис. 25. Індекс змін податкової заборгованості

КІЛЬКІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ

Зміни щодо попереднього місяця

У травні спостерігається збереження тенденції до скорочення кількості працівників, задіяних в усіх операціях підприємства. ІНДЕКС ЗМІН КІЛЬКОСТІ ПРАЦІВНИКІВ продовжує поступово зменшуватись та становить -0,09 (було -0,07). Частка респондентів, що повідомляють про скорочення кількості співробітників дещо зросла, із 9,3% до 11,0%. Водночас, частка тих, хто вказав на їх збільшення, суттєво не змінилась та становить 2,1% (була 2,3%). Частка тих, для кого нічого не змінилось, незначним чином зменшилась, із 88,4% до 86,9%.

Розмір. Показник щодо скорочення кількості працівників знаходиться приблизно в одному діапазоні. Водночас, найменше про скорочення кількості працівників говорять на мікропідприємствах (-0,05). Показник середніх (-0,07) та великих (-0,09) підприємств є нижчим. Найнижчим є показник малих (-0,12) підприємств.

Регіон. У регіональному розподілі вищим за нуль є значення для Сумської області, показник якої становить 0,10. Найнижче значення мають Полтавська (-0,89) область та м. Київ (-0,43).

Галузь. Показник поліграфії є найвищим та дорівнює нулю. Найнижчим є показник для машинобудування (-0,18).

Очікувані зміни кількості працівників

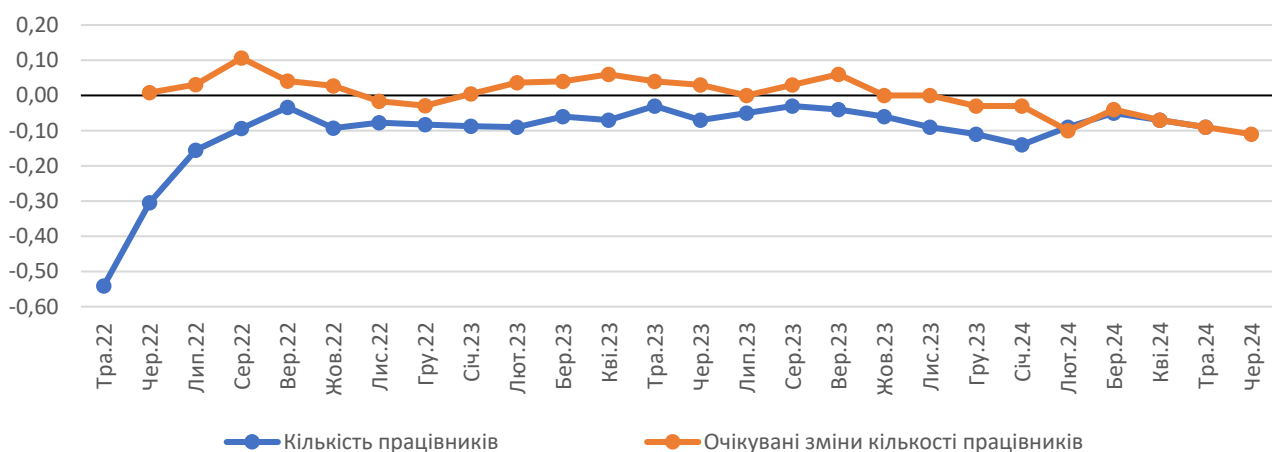
У майбутні три місяці опитані керівники підприємств очікують на подальше пришвидшення темпів скорочення кількості працівників: ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН КІЛЬКОСТІ ПРАЦІВНИКІВ зменшився з -0,09 до -0,11. У відсотковому розподілі частка тих опитаних, які планують збільшувати кількість працівників, суттєво не змінилась та становить 3,0% (була 3,4%), водночас частка тих, хто очікує на скорочення кількості працівників, дещо зросла, із 10,2% до 12,5%. Частка тих, хто не планує змін, дещо зменшилась, із 86,4% до 84,5%.

Розмір. Найменше про подальше скорочення кількості працівників говорять на мікропідприємствах (0,04). Показник великих (-0,09), малих (-0,11) та середніх (-0,12) підприємств є значно нижчим та приблизно однаковим.

Регіон. Значення індексу очікуваних змін кількості працівників суттєво залежить від регіону розташування підприємства. У регіональному розподілі додатне значення показника мають Хмельницька (0,19), Сумська (0,06) області, м. Київ (0,05) та Волинська (0,04) область. Найнижчі значення показника мають Полтавська (-1,00) та Дніпропетровська (-0,80) області.

Галузь. У галузевому розрізі найвищим індекс очікувань є для легкої (0,02) промисловості. Значення поліграфії дорівнює нулю. Показник для виробництва будівельних матеріалів (-0,18) є найнижчим.

Рис. 26. Індекс змін кількості працівників

ПРАЦІВНИКИ У ВИМУШЕНИХ ВІДПУСКАХ

Зміни щодо попереднього місяця

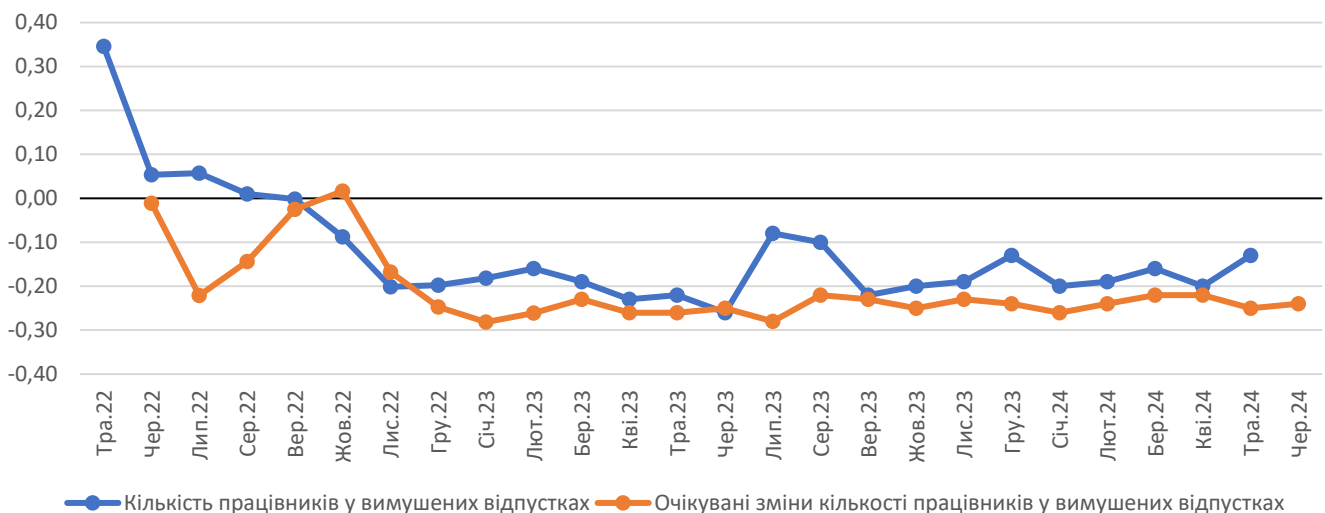
Темпи скорочення кількості працівників у вимушених відпустках суттєво сповільнились. Індекс змін кількості працівників у вимушених відпустках зріс із -0,20 до -0,13. Частка тих, хто повідомив про збільшення таких працівників, зросла із 3,5% до 7,2%. Водночас, зменшилась частка тих, хто вказав на їх скорочення, із 23,7% до 20,1%. Частка тих, для кого за минулий місяць нічого не змінилося, становить 72,7% (була 72,8%).

Розмір. Показник малих (-0,19) та середніх (-0,16) підприємств є нижчим та приблизно однаковим. Показник великих підприємств становить -0,05. Найвищий показник мають мікропідприємства, значення яких є додатним та становить 0,03.

Регіон. Найбільшою мірою з-поміж різних регіонів зростання показника спостерігається для підприємств Хмельницької (0,13), Вінницької (0,12), Кіровоградської (0,10) області та м. Києва (0,10), а найчастіше про зменшення кількості співробітників, що перебувають у вимушених відпустках, повідомляють у Івано-Франківській (-0,65) та Львівській (-0,57) областях.

Галузь. У галузевому розподілі вищі показники щодо кількості працівників у вимушених відпустках має машинобудування (0,08). Показник хімічної та деревообробної промисловості дорівнює нулю. Найнижчі значення мають виробництво будівельних матеріалів (-0,30) та поліграфія (-0,20).

Рис. 27. Індекси змін кількості працівників у вимушених відпустках

Очікувані зміни кількості працівників у вимушених відпустках

Підприємства, які мають працівників у вимушених відпустках, у наступні три місяці не очікують суттєвих змін показника. Індекс очікуваних змін кількості працівників у вимушених відпустках становить 0,24 (був 0,25). Частка тих підприємств, на яких очікується зростання кількості працівників у вимушених відпустках, суттєво не змінилась та становить 0,7% (була 1,2%). Частка тих, хто вважає, що кількість таких працівників на їхньому підприємстві скоротиться, незначним чином зменшилась, із 26,1% до 24,8%. Частка тих, хто вважає, що жодних змін не відбудеться, дещо зросла, із 72,7% до 74,5%.

Розмір. Показник мікропідприємств дорівнює нулю та є найвищим. Значення для великих (-0,14) підприємств є значно нижчим. Показники середніх (-0,28) та малих (-0,33) підприємств є суттєво нижчими та приблизно однаковими.

Регіон. Показники очікувань для Хмельницької (0,04) та Кіровоградської (0,03) областей мають додатне значення. Показники Тернопільської (-1,00), Івано-Франківської (-0,94) та Львівської (-0,93) областей є найнижчими.

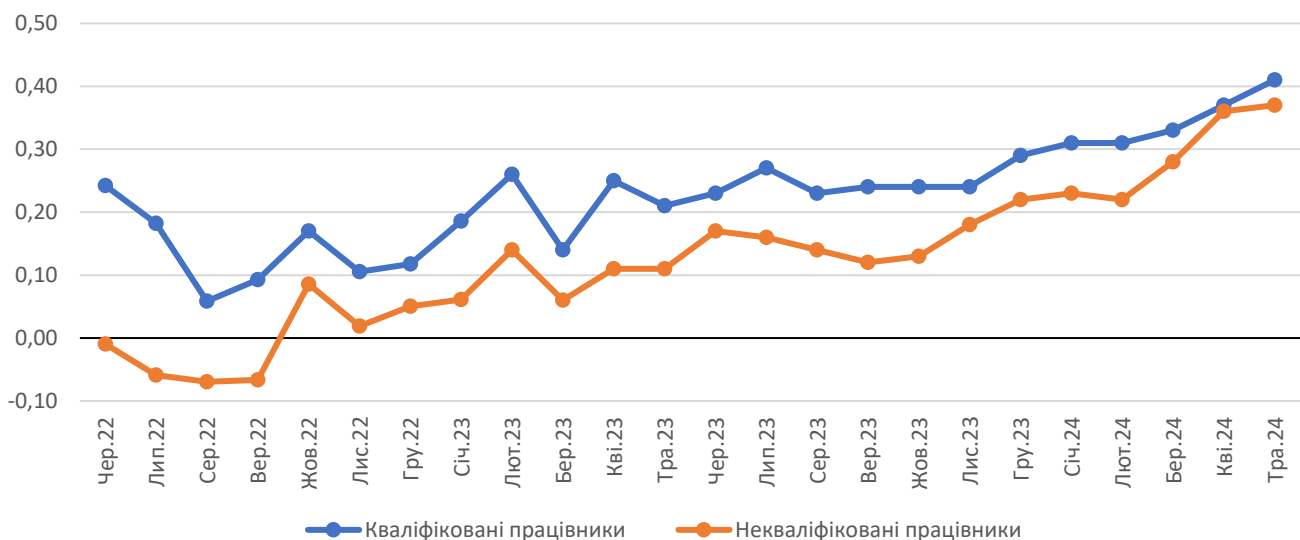
Галузь. Найвищим є показник очікувань щодо кількості працівників у вимушених відпустках для деревообробної промисловості та металообробки, значення яких дорівнює нулю. Найнижчим є показник для харчової (-0,34) промисловості та виробництва будівельних матеріалів (-0,44).

КВАЛІФІКОВАНІ ТА НЕКВАЛІФІКОВАНІ ПРАЦІВНИКИ

У травні 2024 року труднощі в пошуку кваліфікованих працівників продовжили зростати. Значення ІНДЕКСУ ТРУДНОЩІВ У ПОШУКУ КВАЛІФІКОВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ збільшилось із 0,37 до 0,41. Значення ІНДЕКСУ ТРУДНОЩІВ У ПОШУКУ НЕКВАЛІФІКОВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ суттєво не змінилось після зростання минулого місяця та становить 0,37 (було 0,36).

У відсотковому розподілі зменшилась частка керівників підприємств, які вказали на те, що кваліфікованих працівників важче знайти (із 43,0% до 41,1%). Водночас частка тих, кому важче шукати некваліфікованих працівників, зросла із 36,6% до 38,9%. Відсоток тих, кому легше знайти кваліфікованих працівників, зменшився з 5,2% до 1,7%. Частка тих, кому легше шукати некваліфікованих працівників, суттєво не змінюється вже кілька місяців поспіль та становить 4,7% (була 3,2%). При цьому, частка тих, хто не відчуває жодних змін у пошуку кваліфікованих робітників, збільшилась із 51,8% до 57,2%, а для некваліфікованих працівників цей відсоток зменшився із 59,9% до 56,4%.

Рис. 28. Індеси змін труднощів у пошуку кваліфікованих та некваліфікованих працівників

Кваліфіковані працівники

Розмір. Залежно від розміру підприємства показник є вищим для великих (0,48) та мікропідприємств (0,44). Показник малих (0,35) та середніх (0,37) підприємств є приблизно однаковим.

Регіон. Зафіксовано суттєві регіональні відмінності на ринку праці. У регіональному розподілі найважче шукати кваліфікованих працівників у Житомирській (1,00) та Полтавській (0,95) областях, а також у м. Києві (0,81). Найлегше кваліфікованих працівників знайти в Одеській (-0,08), Харківській (-0,06) та Рівненській (-0,04) областях

Галузь. У галузевому розподілі менше складнощів із пошуком кваліфікованих працівників мають харчова (0,35) та хімічна (0,23) промисловість. Важче шукати кваліфікованих працівників для металообробки (0,74).

Некваліфіковані працівники

Розмір. Важче шукати некваліфікованих працівників для великих підприємств, показник яких становить 0,45. Показник середніх (0,37) та мікропідприємств (0,32) є приблизно однаковим. Найлегше шукати таких працівників малим підприємствам, їхній показник становить 0,24.

Регіон. У регіональному розподілі найважче шукати некваліфікованих працівників у Чернігівській, та Житомирській (по 1,00 для кожної) областях. Найнижчі та від'ємні значення показника мають Сумська (-0,71) та Чернівецька (-0,12) області.

Галузь. Найгірші показники щодо пошуку некваліфікованих працівників спостерігаються для металообробки (0,74) та машинобудування (0,52). Найнижчі значення мають харчова (0,34) та хімічна (0,17) промисловість.

СПЕЦІАЛЬНА ЧАСТИНА ОПИТУВАННЯ

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ПІДПРИЄМСТВА

Проблеми ведення бізнесу під час війни

Небезпека для роботи, спричинена повномасштабним російським вторгненням, у травні вчергове вийшла на перше місце рейтингу перешкод. У квітні 2024 року частка підприємств, які повідомляли про цю проблему, зросла з рівня 45% - 46%, на якому вона знаходилася з початку 2024 року, до 55%, а у травні склала 56%. Це відбулося на фоні посиленних обстрілів росією Харкова та Харківської області, просування російських військ у Харківській та Донецькій областях, а також ракетних обстрілів решти території України. У квітні та травні 2024 року цей показник став найвищим за весь період цього дослідження: до цього найвища частка підприємств, які говорили про небезпеку для роботи, була зафіксована в грудні 2023 року.

49% підприємств у травні повідомили про **брак робочої сили внаслідок призову або виїзду співробітників**, через це ця проблема зайняла друге місце в рейтингу перешкод. Частка підприємств, які зіштовхуються з цією проблемою, зросла порівняно з квітнем, коли вона складала 43%, і практично знову досягла рекордного рівня, зафіксованого в березні, коли про брак персоналу говорили 50% опитаних підприємств.

Про **зростання цін на сировину та матеріали** в травні повідомили 46% підприємств, які взяли участь в опитуванні. Ця частка скоротилася порівняно з квітнем: тоді про зростання витрат виробництва говорив 51% підприємств. Таким чином, актуальність цієї перешкоди повернулася до рівня січня 2024 року, у тому числі, вірогідно, через зростання важливості інших перешкод, таких як перебої з електро-, водо- та тепlopостачанням.

Так, унаслідок обстрілів росією енергетичної інфраструктури України навесні 2024 року, у травні про **перебої з електро-, водо- та тепlopостачанням** повідомило майже вдвічі більше підприємств ніж у попередньому місяці: 41% порівняно з 21% у квітні. Ця перешкода опинилася на четвертому місці рейтингу перешкод. Утім, цього року практично такий же показник уже був зафіксований у цьому опитуванні: у березні 40% підприємств зіштовхнулися з браком електро-, водо- та тепlopостачання.

У травні проблема **зменшення попиту на продукцію або послуги підприємств** стала відносно менш актуальною. На неї скаржилося 28% опитаних підприємств, що менше ніж у квітні, коли таких було 37%. У рейтингу перешкод травня ця проблема зайняла п'яте місце.

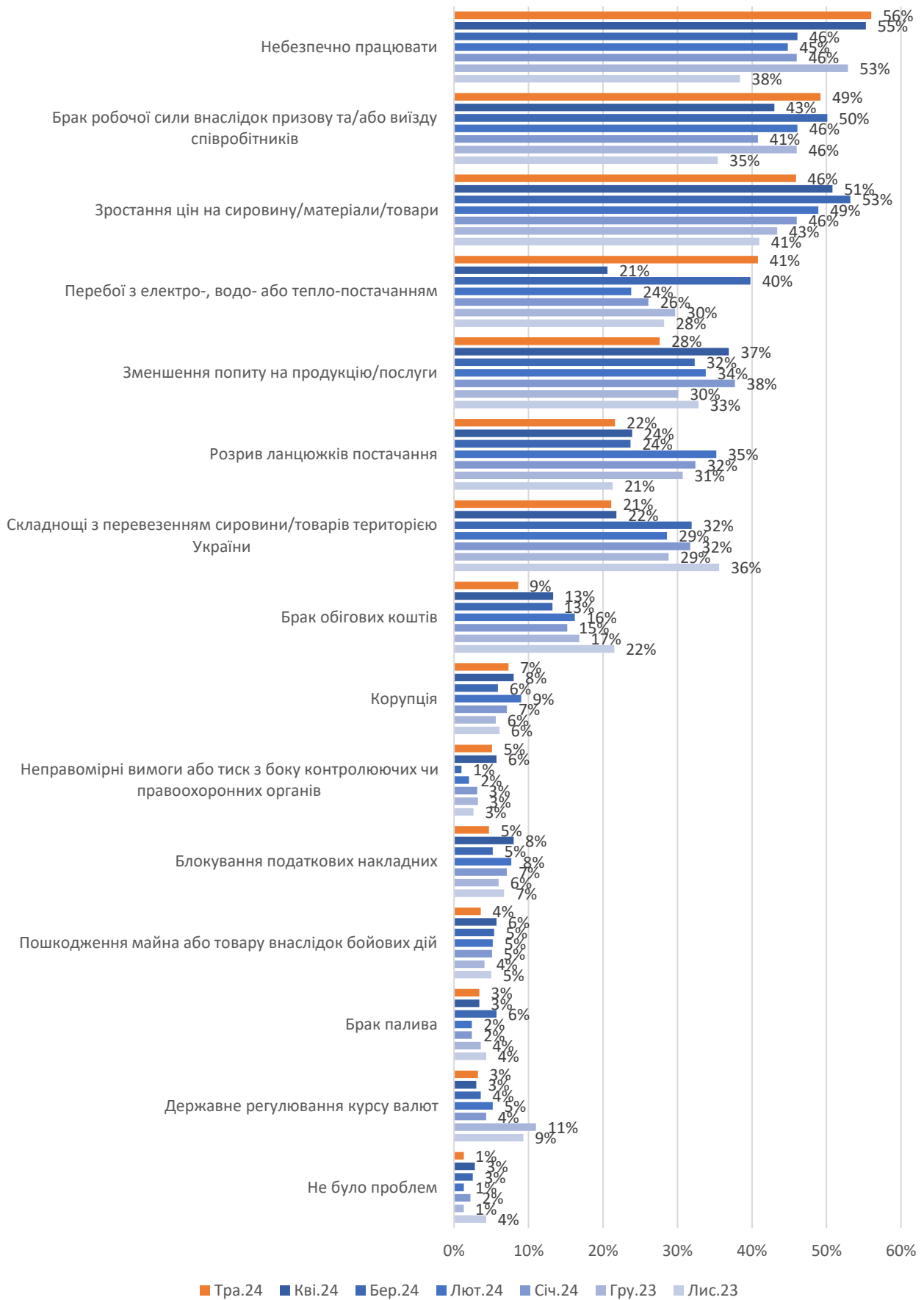
Шосте місце цього рейтингу зайняла перешкода **розрив ланцюжків постачання**, на яку вказали 22% підприємств. Значення цієї перешкоди дещо зменшилося порівняно з квітнем, коли про неї повідомляли 24% підприємств.

З невеликим відривом на сьоме місце вийшли **складнощі в перевезенні сировини або товарів територією України**, з якими зіштовхнувся 21% опитаних. Частка бізнесу, який повідомив про цю перешкоду, практично не змінилася з квітня, коли такі підприємства складали 22%. Таким чином, у квітні та травні частота повідомлень про складнощі з перевезеннями сировини або товарів Україною була найнижчою за весь період цього опитування, яке триває з травня 2022 року.

Проблема **браку обігових коштів** стала восьмою за значенням перешкодою для бізнесу в травні. З нею зіштовхнулися 9% респондентів, що менше, ніж було у березні (13%), та стало найменшим рівнем за весь період цього опитування. На дев'яте місце рейтингу перешкод вийшла проблема корупції (7%), а десяте місце розділили такі перешкоди, як **неправомірні вимоги або тиск з боку контролюючих чи правоохоронних органів та блокування податкових накладних**, на які вказали по 5% опитаних.

Про такі перешкоди, як **пошкодження майна або товару внаслідок бойових дій, брак палива та державне регулювання курсу валют**, повідомили від 4% і менше підприємств. Крім цього, 1% підприємств, опитаних у травні 2024 року, сказав, що не зіштовхнувся з жодними проблемами.

Рис. 29. Найважливіші проблеми для опитаного бізнесу

Проблеми бізнесу різного розміру. Що більший розмір підприємств, тим частіше вони повідомляють про небезпеку для роботи, пов'язану з повномасштабним російським вторгненням. Ця частка зростає від 37% мікропідприємств до 54% малих і 58% підприємств середнього розміру і є найвищою серед великих підприємств: 65% з них сказали, що працювати небезпечно.

Також великі підприємства частіше скаржаться на брак робочої сили через мобілізацію або виїзд співробітників. Ця проблема торкнулася 57% цих підприємств, тоді як серед мікро-, малих та середніх підприємств про брак персоналу говорили до 50% опитаних.

Мікропідприємства та великий бізнес схожі у тому, що частіше від малих та середніх підприємств повідомляють про негативний вплив перебоїв з електроенергією, водо- та тепло-постачанням на свою діяльність: 48% та 50% відповідно. З іншого боку, вони меншою мірою, ніж малі та середні підприємства, відчували зростання цін: на цю проблему вказали 36% мікро- та 40% великого бізнесу.

Проблеми бізнесу за галузями промисловості. Про те, що працювати небезпечно, у травні найчастіше говорив бізнес, що працює у хімічній промисловості (74%) та в машинобудуванні (70%)³.

Металургійні підприємства особливо гостро відчували брак робочої сили через мобілізацію або виїзд співробітників (74%), а також разом із виробниками будівельних матеріалів особливо часто повідомляли про зростання цін на сировину та матеріали (57%).

У галузі машинобудування більшою мірою ніж в інших повідомляли про негативний вплив перебоїв із електро-, водо- та теплопостачанням (73% підприємств), а в галузі виробництва будівельних матеріалів – про зростання цін на сировину (43%).

Проблеми бізнесу за регіонами. Про те, що працювати небезпечно, у травні найчастіше говорили підприємства у Вінницькій, Дніпропетровській, Закарпатській, Запорізькій, Київській, Кіровоградській, Харківській та Черкаській областях (більше 70%)⁴.

На брак робочої сили через повномасштабну війну найчастіше скаржаться опитані підприємства Вінницької, Дніпропетровської, Житомирської, Запорізької, Київської, Полтавської, Харківської, Хмельницької та Чернівецької областей, а також м. Києва (від 70% і більше).

Найвищі частки бізнесу, який повідомляв про зростання цін на сировину і матеріали, зафіксовано в Житомирській, Запорізькій, Івано-Франківській і Сумській областях (більше 70%).

Перебої з електро-, водо- та теплопостачанням виявилися особливо гострою проблемою для бізнесу Харківської і Черкаської областей (по 100% опитаних), а також Сумської і Чернівецької областей (більше 80%).

Вплив війни на завантаження виробничих потужностей/обсяги виробництва

У травні 2024 року 18% підприємств повідомили, що працюють на повну потужність (100% і більше). Це найвищий показник за всі хвили опитування (у квітні було 13%). Водночас, частка підприємств, які працюють майже на повну потужність (75% - 99%), становила 39% (45% у квітні). У результаті, **сумарна частка підприємств, які працюють майже на повну та повну потужність, становила 56%** (57% у березні та 58% у квітні). Для порівняння, відповідний показник був найвищим за всі хвили опитування в червні 2023 року – 62%. **Таким чином, завантаження потужностей частини бізнесу зросло, хоча в сумі ситуація залишається на рівні попередніх місяців.**

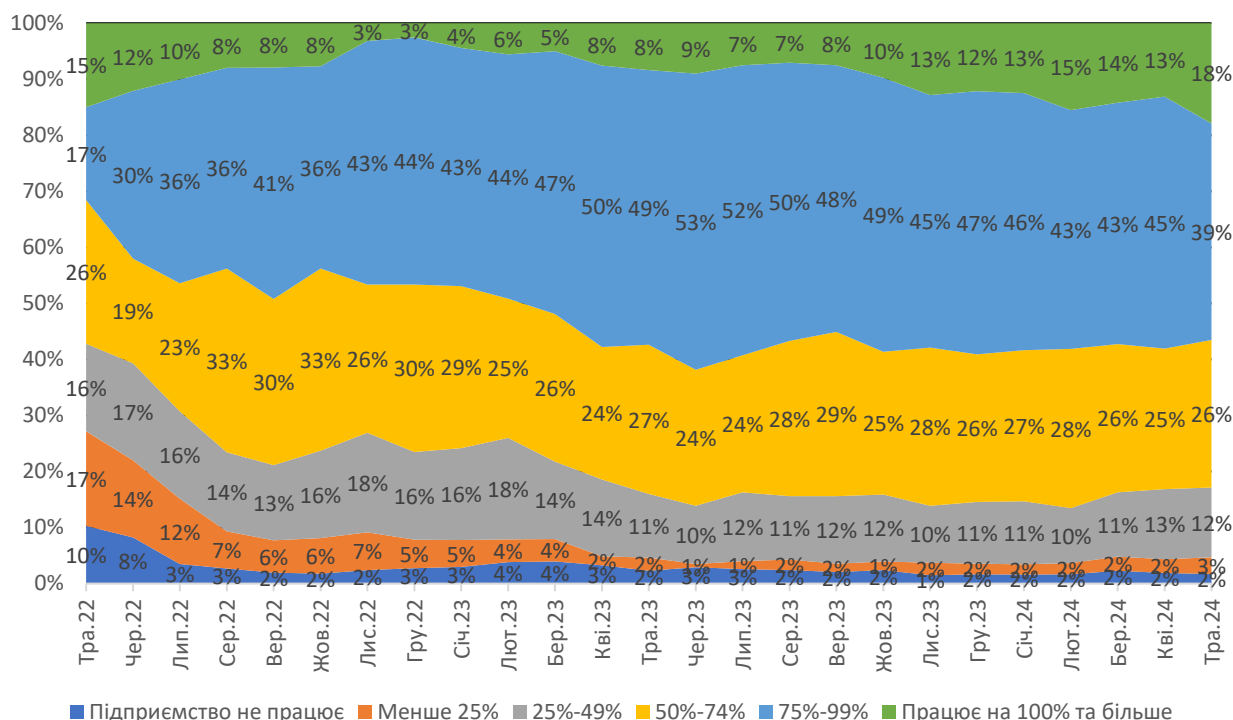
У травні 2% опитаних підприємств повідомили про припинення своєї діяльності впродовж війни. Цей показник продовжував залишатися низьким із липня 2022 року, у діапазоні 2% – 4%. Також залишається низькою частка підприємств, які працюють на рівні менше ніж 25% від довоєнних обсягів виробництва, лише

³ У цьому аналізі не розглядаються підприємства галузей сільського господарства, будівництва, торгівлі та послуг, а також підприємства, що ввійшли до категорії «Інші виробництва». Також не розглядаються підприємства галузі поліграфії через недостатню для проведення аналізу вибірку у цій галузі.

⁴ До порівняння не включено регіони, у яких не були опитані підприємства. Детальніше див. розділ «Вибірка».

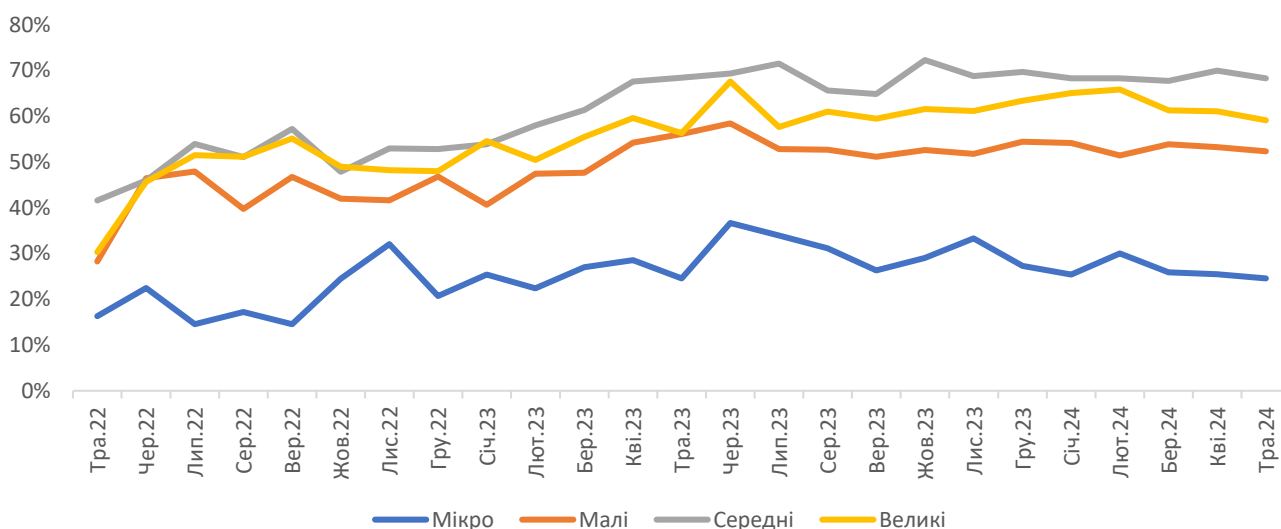
3% у травні (2% у квітні). Окрім цього, 12% підприємств працювали в травні на рівні 25% - 49% довоєнних виробничих потужностей (13% у квітні). **У підсумку, у травні 17% підприємств працювали менше ніж на половину потужності або не працювали порівняно з довоєнним часом.**

Рис. 30. Вплив війни на роботу підприємств (% опитаних)

Результати бізнесу різного розміру. Середній бізнес продовжує демонструвати найкращий темп відновлення виробництва. На майже повну та повну потужність, порівняно з довоєнним періодом, у травні працювало 68% середніх підприємств, що дещо нижче ніж у квітні (70%). Відповідний показник незначною мірою зменшився також для великого бізнесу – до 59% у травні 2024 року (61% у квітні). Частка малих підприємств, які працювали майже на повну та повну потужність, практично не змінилася – 52% у травні проти 53% у квітні. Для мікробізнесу показник залишається на низькому рівні – 25%, як на рівні попереднього місяця.

Рис. 31. Частка підприємств, які працюють майже на повну та повну потужність (75 – 99%, 100% та більше) порівняно з довоєнним періодом (за розміром підприємств, %)

Станом на травень 2024 року не працювали 9% представників мікробізнесу, що нижче ніж у квітні (11%). Для порівняння, великий та середній бізнес повністю відновив роботу. Серед малих підприємств не відновили роботи 2% опитаних. Таким чином, **мікробізнес упродовж усіх хвиль опитування залишається більш чутливим до викликів воєнного часу.**

Результати бізнесу різних галузей. Харчова галузь залишається лідером із відновлення переробної промисловості. У травні 2024 року 69% підприємств харчової галузі працювали майже на повну та повну потужність (70% у квітні). На другій сходинці завантаження легкої промисловості, яка традиційно залишається в трійці лідерів. Однак рівень завантаження легкої промисловості опустився із 61% у квітні до 55% у травні. На третій сходинці залишається виробництво будівельних матеріалів, для яких відповідний показник зріс із 46% у квітні до 52% у травні. Скоротилося завантаження машинобудівної галузі, деревообробної промисловості, хімічної промисловості, металургії та металообробки.

Рис. 32. Частка промислових підприємств, які працюють майже на повну та повну потужність (75 – 99%, 100% та більше) порівняно з довоєнним періодом, % опитаних за галузями⁵

	Тра.23	Чер.23	Лип.23	Сер.23	Вер.23	Жов.23	Лис.23	Гру.23	Січ.24	Лют.24	Бер.24	Кві.24	Тра.24
Харчова промисловість	73	78	72	72	73	76	72	73	73	73	71	70	69
Легка промисловість	55	69	66	64	61	57	60	62	61	61	67	61	55
Виробництво будматеріалів	38	38	44	41	31	27	31	28	31	28	26	46	52
Машинобудування	30	47	38	39	32	43	52	44	46	48	50	46	39
Деревообробна промисловість	33	36	38	30	26	36	29	41	38	39	45	42	37
Хімічна промисловість	42	36	35	43	35	39	39	38	43	41	42	45	35
Металургія та металообробка	29	27	26	10	10	16	32	28	24	27	35	29	26
Поліграфічна промисловість	60	71	64	57	43	62	46	46	57	54	45	40	

Результати за регіонами Як і під час попередніх хвиль опитування, майже на повну та повну потужність у лютому продовжують працювати всі або майже всі підприємства Вінницької (100%), Івано-Франківської (100%), Львівської (100%), Одеської (100%), Полтавської (100%), , Тернопільської (100%) та Рівненської (100%) областей. Ситуація залишається найскладнішою в прифронтових Запорізькій та Харківській областях, у яких, відповідно, лише 0% та 15% підприємств працювали на високому рівні завантаження потужностей. Низький рівень завантаження також на підприємствах Кіровоградської (33% на майже повну та повну потужність), Сумської (30%), Черкаської (37%), Хмельницької (31%) областей, а також міста Києва (19%). Таким чином, проблеми з відновленням залежать не лише від географічного розташування бізнесу та близькості до лінії фронту, а й від логістичних, енергетичних та інших викликів, які дещо відрізняються за регіонами.

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЕКСПОРТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

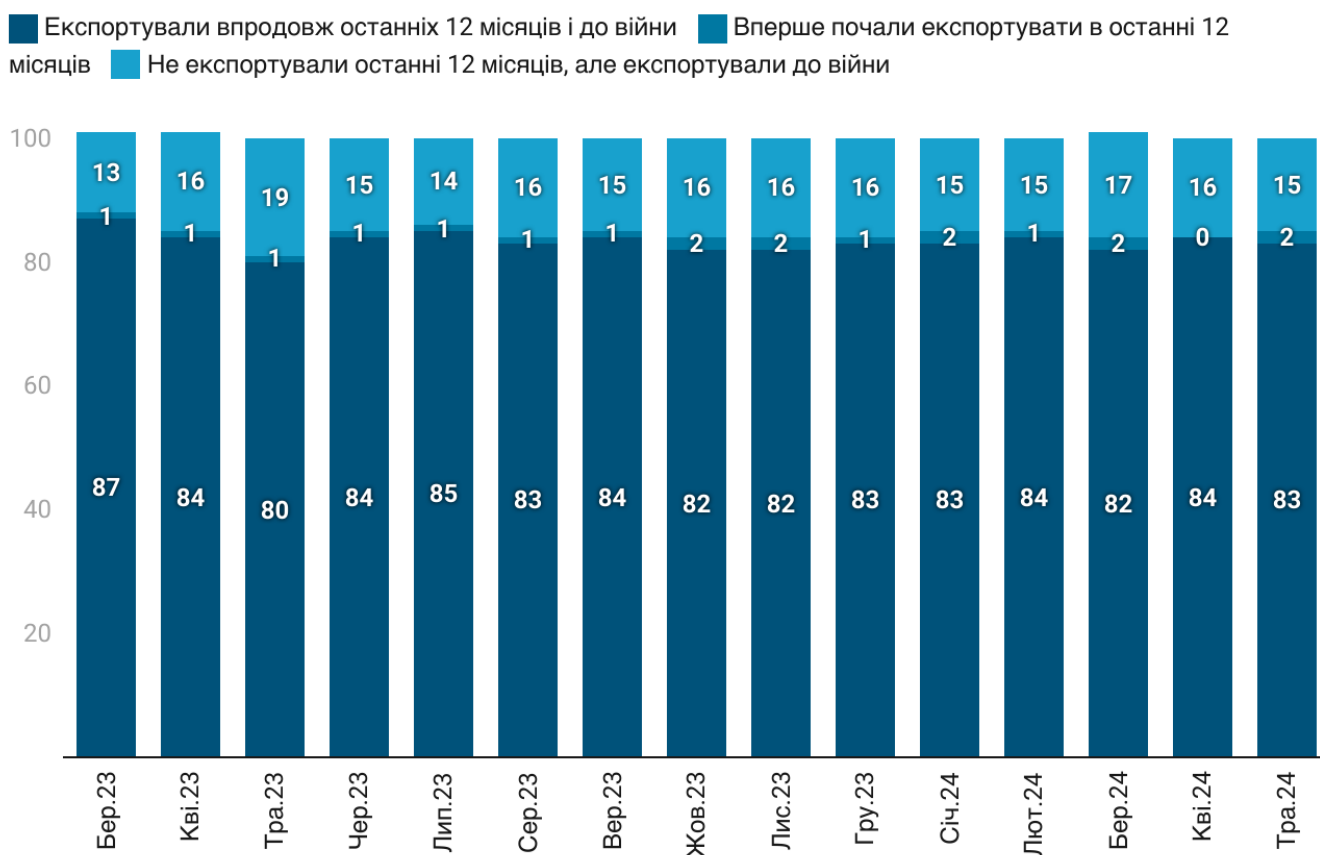
У рамках двадцять п'ятої хвилі опитування зафіксовано **61% опитаних (серед тих, які змогли дати відповідь), що були або є експортерами.** Водночас, майже 37% підприємств ніколи не мали експорту, а майже 2% не змогли дати відповіді на запитання.

Станом на травень 2024 року серед експортерів **83% опитаних вказали, що експортували до війни, а також продовжували експортувати впродовж останніх 12-ти місяців.** Ще 2% підприємств уперше розпочали експортувати саме під час війни (упродовж останніх 12-ти місяців). Водночас 15% підприємств експортували до початку війни, але не мали експорту впродовж останніх 12-ти місяців. Тобто, у травні 2024 року частка

⁵ У травні 2024 результати для поліграфічної промисловості недоступні через недостатню наповнюваність підвибірки.

активних експортерів залишається приблизно на рівні попередніх місяців (82% – 84%). Український бізнес досягнув певної планки відновлення експортної діяльності, адже частина бізнесу не може побороти нові виклики для відновлення експорту.

Рис. 33. Вплив війни на експортну діяльність (% опитаних експортерів)

Результати бізнесу різного розміру. За результатами травня 2024 року, знову зафіксовано закономірність щодо стану експортної діяльності залежно від розміру підприємства. Серед мікробізнесу 33% підприємств, які експортували до війни, але не мали експортної діяльності впродовж останніх 12-ти місяців. Також висока частка підприємств, які не можуть відновити експорту, серед малого бізнесу – 28%. Дещо краща ситуація серед експортерів середнього розміру – 12% опитаних не експортували останні 12 місяців. Найкраща ситуація серед великого бізнесу, у якого відповідний показник становив лише 7%. Таким чином, великий бізнес традиційно є лідером із відновлення експортної діяльності.

Рис. 34. Частка експортерів, які не експортували впродовж останніх 12-ти місяців, за розміром підприємств (% опитаних експортерів)

Результати бізнесу за галуззю. Отримані дані вказують, що дотепер найбільш складна ситуація з відновленням експорту залишається в галузі виробництва будівельних матеріалів. Зокрема, 55% підприємств галузі експортували до війни, але не мали експорту впродовж останніх 12-ти місяців. Також складна ситуація в металургії (відповідний показник становить 35%) та машинобудуванні (17%). На противагу цьому, найкраща

ситуація в деревообробній промисловості, у якій усі підприємства мали експорт впродовж останніх 12-ти місяців. У харчовій промисловості, яка в цілому є лідером відновлення, показник залишається приблизно на рівні попередніх місяців – 17%.

Рис. 35. Частка експортерів, які не експортували впродовж останніх 12-ти місяців, за галуззю промисловості (% опитаних експортерів)

	Тра.23	Чер.23	Лип.23	Сер.23	Вер.23	Жов.23	Лис.23	Гру.23	Січ.24	Лют.24	Бер.24	Кві.24	Тра.24
Виробництво будматеріалів	46	56	50	73	67	55	64	57	58	60	73	58	55
Металургія та металообробка	26	35	33	40	33	33	28	36	33	29	39	40	35
Машинобудування	26	26	20	19	23	29	31	22	24	23	21	20	17
Харчова промисловість	21	14	16	17	16	16	15	17	15	16	16	17	17
Хімічна промисловість	0	6	0	0	0	12	10	11	9	10	14	13	14
Легка промисловість	23	17	14	11	4	12	11	11	10	13	11	14	13
Деревообробна промисловість	12	13	17	7	7	17	8	7	14	14	8	0	0

Результати за регіонами. Упродовж усіх хвиль щомісячного опитування доступні дані не дозволяють зробити висновки щодо чітких регіональних закономірностей через недостатню наповнюваність підвбірок в окремих областях. Однак в окремих регіонах усі підприємства (серед тих, хто зміг дати відповідь) відновили експорт, зокрема у Вінницькій, Івано-Франківській, Київській, Львівській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Тернопільській та Чернігівській областях. Найскладніша ситуація залишається в Дніпропетровській та Житомирській областях, у яких відповідно 69% та 63% не мали експорту впродовж останніх 12-ти місяців, хоча мали його до війни.

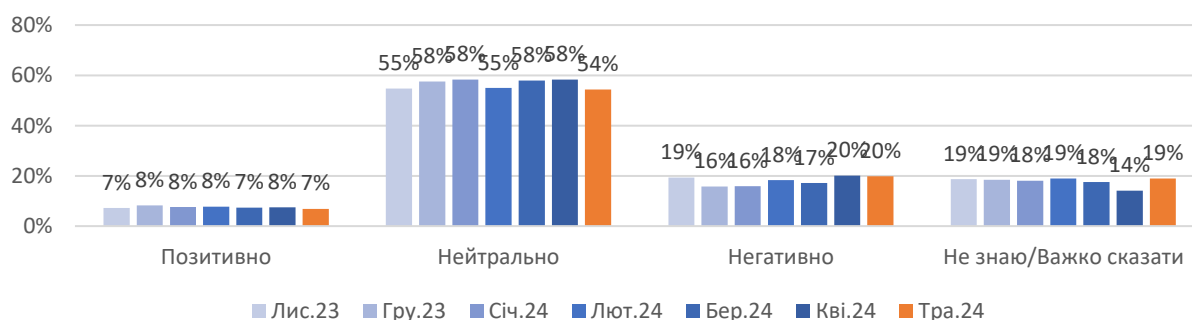
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу

У травні 2024 року частка позитивних оцінок політики уряду щодо підтримки бізнесу склала 7%, що практично не відрізняється від відповідної частки у квітні (8%). Рівень позитивних оцінок цієї політики вже майже рік залишається на рівні 7% - 8%, що є найнижчим показником за весь період цього дослідження, перша хвиля якого була проведена в травні 2022 року.

Частка нейтральних оцінок цієї політики зменшилась із 58% до 54%, тоді як частка негативних оцінок не змінилась та становить 20%, як і у квітні. Частка респондентів, які не змогли поставити оцінку державній політиці з підтримки бізнесу, склала 14%, що більше, ніж було у квітні (14%) та відповідає рівню, зафіксованому восени та взимку 2023 - 2024 років, коли вона знаходилася у межах 18% - 19%.

Рис. 36. Оцінка державної політики з підтримки бізнесу

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу за розміром бізнесу. На фоні низького рівня позитивних оцінок державної політики з підтримки бізнесу в цілому, оцінки дещо покращуються зі зростанням розміру підприємств, хоча різниця між ними дуже незначна (від 5% позитивних оцінок серед представників мікропідприємств до 8% серед представників великих).

Крім цього, респонденти з числа підприємств малого та середнього розміру частіше негативно оцінюють державну політику з підтримки бізнесу, ніж представники інших груп підприємств за розміром. Зокрема, серед представників малого та середнього бізнесу негативні оцінки цієї політики поставили по 22% опитаних, тоді як респонденти, які представляють мікро- та великий бізнес, – 18% та 13% відповідно.

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу за сектором. Найчастіше позитивні оцінки державній політиці з підтримки бізнесу ставлять представники галузей машинобудування та виробництва будівельних матеріалів (по 13%)⁶.

Водночас, серед підприємств цих галузей зафіксована й найвища частка негативних оцінок цієї політики (39% серед виробників будівельних матеріалів і 32% серед підприємств галузі машинобудування). У харчовій промисловості також зафіксовано порівняно високий рівень негативних оцінок державної політики з підтримки бізнесу (22%).

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу за регіоном. Найвищий рівень позитивних оцінок державної політики з підтримки бізнесу в травні 2024 року зафіксовано в Тернопільській та Черкаській областях (по 20% респондентів). Відносно частішими позитивними оцінками характеризується також бізнес Кіровоградської (19%), Запорізької (14%) та Чернігівської (13%) областей⁷.

Разом із цим, найбільші частки негативних оцінок серед бізнесу Вінницької області (80%), а також Житомирської (41%) та Львівської (32%) областей.

⁶ У цьому аналізі не розглядаються підприємства галузей сільського господарства, будівництва, торгівлі та послуг, а також підприємства, що ввійшли до категорії «Інші виробництва». Також не розглядаються підприємства галузі поліграфії через недостатню для проведення аналізу вибірку у цій галузі.

⁷ До порівняння не включено регіони, у яких не були опитані підприємства. Детальніше див. розділ «Вибірка».

МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ

У цьому звіті представлено результати 25-го нового щомісячного опитування підприємств «Український бізнес в умовах війни». Дані було зібрано за допомогою поєднання декількох методів збору даних: телефонне інтерв'ю представників бізнесу із внесенням відповідей до онлайн-форми інтерв'юерами та, у невеликій кількості випадків, самостійне заповнення онлайн-форми представниками підприємств, які під час попереднього телефонного контакту висловили бажання самостійно внести дані до онлайн-форми. Усі відповіді – і заповнені респондентами самостійно, і надані інтерв'юерам телефоном – було зібрано в одній базі даних. Після завершення опитування експерти ІЕД провели контроль та очищення даних і проаналізували відповіді.

У цьому опитуванні, зокрема, ми продовжуємо вивчати показники ділового клімату та кон'юнктури, які досліджує ІЕД у щоквартальних опитуваннях промислових підприємств у рамках проєкту «Ділова думка». Це, зокрема, показники, які в числовому вимірі показують зміни з місяця в місяць таких важливих для бізнесу показників, як обсяги виробництва та реалізації, обсяги експорту, запаси сировини та матеріалів, кількість нових замовлень та інших, а також очікування бізнесу щодо їх змін у наступні три та шість місяців.

Такі індекси обчислюють за єдиною методологією. Ми зараховуємо відповіді як +1, якщо підприємство відповідає, що показник збільшився, 0, якщо він не змінився, і -1, якщо він зменшився, а результат є балансом між позитивними та негативним відповідями. Наприклад, якщо зі ста респондентів двадцять вказали на зростання виробництва, п'ятдесят респондентів – на його скорочення, і тридцять зазначили, що все залишилося без змін, то відповідне значення індексу буде -0,30. Додатне (від'ємне) значення індексу означає, що частка підприємств, на яких зросло виробництво, є більшою (меншою) ніж кількість тих, на яких виробництво скоротилось. Для більш точного заміру на рівні мікроданих відбувається зважування кожної відповіді з урахуванням розміру підприємства за кількістю працівників.

За допомогою таких індексів можна відстежувати динаміку змін цих показників, порівнювати їх у часі та швидко оцінювати загальний напрямок змін умов для ведення бізнесу та ситуації на підприємствах.

Польовий етап опитування тривав із 20 до 31 травня 2024 року.

ВИБІРКА

Усього в 25-й хвилі було опитано 534 підприємства. Вони розташовані у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Закарпатській, Запорізькій, Житомирській, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Львівській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській областях та в місті Києві. У кожному з цих регіонів було опитано від 16-ти до 43-х підприємств⁸.

Більшість вибірки склали промислові підприємства – 483 підприємства або 90% вибірки. Серед них переважають підприємства харчової та легкої промисловості. До сфери сільського господарства належать сім опитаних підприємств (1,3% вибірки), до торгівлі – 23 (4% вибірки). Шістнадцять підприємств або 3% вибірки працюють у сфері послуг, і п'ять підприємств (0,9%) належать до галузі будівництва.

Серед опитаних підприємств є підприємства різних розмірів, які визначаються за кількістю працівників. Із них мікропідприємств (до 10-ти працівників включно) – 60 або 11% вибірки, малих (від 11-ти до 50-ти працівників) – 170 або 32% вибірки, середніх (від 51-го до 250-ти працівників) – 189 або 35% вибірки, і великих (більше ніж 250 працівників) – 115 або 22% вибірки.

⁸ В опитуванні зазначалась область, у якій знаходилося підприємство на час проведення опитування.

Додаток 1. Вибрані результати опитування в цифрах

Вибірка

Розмір підприємств

	Кількість	Частка вибірки
Мікро-	60	11%
Малі	170	32%
Середні	189	35%
Великі	115	22%
УСЬОГО	534	100%

Сектор/галузь промисловості

	Кількість	Частка вибірки
Сільське господарство	7	1,3%
Виробництво металу та металообробка	23	4%
Хімічна промисловість	31	6%
Машинобудування	38	7%
Деревообробна промисловість	20	4%
Виробництво будівельних матеріалів	23	4%
Харчова промисловість	177	33%
Легка промисловість	47	9%
Поліграфічна промисловість	6	1,1%
Інші виробництва	118	22%
Будівництво	5	0,9%
Торгівля	23	4%
Послуги	16	3%
УСЬОГО	534	100%

Показники діяльності підприємств та ділового середовища, за розміром, індекс змін (травень 2024)

	Усі	Мікро-	Малі	Середні	Великі
Виробництво	0,21	-0,15	0,11	0,21	0,30
Очікувані зміни виробництва	0,47	0,07	0,41	0,54	0,49
Продажі	0,21	-0,13	0,11	0,21	0,31
Очікувані зміни продажів	0,49	0,02	0,44	0,54	0,51
Експорт	0,13	-0,29	-0,14	0,09	0,29
Очікувані зміни експорту	0,41	0,00	0,19	0,44	0,48
Дебіторська заборгованість	-0,18	-0,02	-0,30	-0,17	-0,09
Очікувані зміни дебіторської заборгованості	-0,37	-0,27	-0,47	-0,35	-0,30
Кредиторська заборгованість	-0,22	-0,07	-0,33	-0,22	-0,15
Очікувані зміни кредиторської заборгованості	-0,39	-0,23	-0,49	-0,38	-0,31
Податкова заборгованість	-0,29	-0,22	-0,43	-0,28	-0,17
Очікувані зміни податкової заборгованості	-0,41	-0,16	-0,54	-0,39	-0,35

	Усі	Мікро-	Малі	Середні	Великі
Запаси сировини	0,12	-0,19	0,04	0,12	0,21
Очікувані зміни запасів сировини	0,31	0,00	0,21	0,37	0,33
Запаси готової продукції	-0,14	-0,02	-0,22	-0,18	-0,05
Очікувані зміни запасів готової продукції	-0,23	-0,08	-0,33	-0,28	-0,11
Нові замовлення	0,17	-0,13	0,08	0,19	0,25
Очікувані зміни нових замовлень	0,46	0,15	0,44	0,54	0,43
Ціни на сировину та матеріали	0,18	0,31	0,16	0,12	0,23
Ціни на сировину та матеріали, очікування	0,11	0,17	0,10	0,11	0,13
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни)	0,16	0,25	0,14	0,11	0,22
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни), очікування	0,11	0,16	0,11	0,09	0,11
Кількість працівників	-0,09	-0,05	-0,12	-0,07	-0,09
Очікувані зміни кількості працівників	-0,11	0,04	-0,11	-0,12	-0,09
Кількість працівників у вимушених відпустках	-0,13	0,03	-0,19	-0,16	-0,05
Очікувані зміни кількості працівників у вимушених відпустках	-0,24	0,00	-0,33	-0,28	-0,14
Кваліфіковані працівники	0,41	0,44	0,35	0,37	0,48
Некваліфіковані працівники	0,37	0,32	0,24	0,37	0,44
Оцінка фінансово-економічної ситуації	0,09	-0,22	-0,01	0,11	0,17
Очікувані зміни фінансово-економічної ситуації	0,54	0,25	0,50	0,54	0,60
Оцінка ділового середовища	0,03	-0,28	-0,10	0,04	0,15
Очікувані зміни ділового середовища	0,52	0,14	0,46	0,54	0,58
Чи плануєте Ви розширити діяльність свого підприємства протягом найближчих двох років?	0,10	0,16	0,06	0,06	0,15
Як Ви оцінюєте фінансово-економічне становище Вашого підприємства в поточному місяці порівняно з аналогічним періодом минулого 2023 року?	0,47	-0,11	0,37	0,50	0,57

Показники діяльності підприємств та ділового середовища, за галуззю промисловості, індекс змін (травень 2024)

	Усі	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Виробництво	0,21	0,04	0,16	-0,03	-0,05
Очікувані зміни виробництва	0,47	-0,05	0,30	0,39	0,35

	Усі	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Продажі	0,21	0,00	0,19	-0,05	0,00
Очікувані зміни продажів	0,49	0,04	0,30	0,45	0,35
Експорт	0,13	0,09	0,19	-0,18	-0,08
Очікувані зміни експорту	0,41	0,18	0,40	0,22	0,08
Дебіторська заборгованість	-0,18	0,07	-0,33	0,00	-0,17
Очікувані зміни дебіторської заборгованості	-0,37	-0,50	-0,60	-0,14	-0,40
Кредиторська заборгованість	-0,22	-0,08	-0,45	-0,08	0,08
Очікувані зміни кредиторської заборгованості	-0,39	-0,46	-0,50	-0,24	-0,36
Податкова заборгованість	-0,29	-0,33	-0,50	-0,21	-0,20
Очікувані зміни податкової заборгованості	-0,41	-0,46	-0,50	-0,27	-0,22
Запаси сировини	0,12	0,00	0,03	0,00	-0,05
Очікувані зміни запасів сировини	0,31	-0,05	0,17	0,06	0,05
Запаси готової продукції	-0,14	0,04	-0,03	-0,06	0,06
Очікувані зміни запасів готової продукції	-0,23	-0,13	0,00	0,00	-0,06
Нові замовлення	0,17	-0,13	0,03	0,00	0,15
Очікувані зміни нових замовлень	0,46	-0,19	0,42	0,32	0,50
Ціни на сировину та матеріали	0,18	0,17	0,13	0,26	0,05
Ціни на сировину та матеріали, очікування	0,11	0,13	0,04	0,26	0,00
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни)	0,16	0,13	0,13	0,24	0,00
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни), очікування	0,11	0,13	0,12	0,14	-0,05
Кількість працівників	-0,09	-0,09	-0,03	-0,18	-0,11
Очікувані зміни кількості працівників	-0,11	-0,14	-0,07	-0,03	-0,10
Кількість працівників у вимушених відпустках	-0,13	-0,06	0,00	0,08	0,00
Очікувані зміни кількості працівників у вимушених відпустках	-0,24	0,00	-0,09	-0,03	0,00
Кваліфіковані працівники	0,41	0,74	0,23	0,59	0,53
Некваліфіковані працівники	0,37	0,74	0,17	0,52	0,40
Оцінка фінансово-економічної ситуації	0,09	-0,09	0,10	0,08	-0,05
Очікувані зміни фінансово-економічної ситуації	0,54	0,26	0,69	0,34	0,63
Оцінка ділового середовища	0,03	-0,17	0,00	0,00	0,05
Очікувані зміни ділового середовища	0,52	0,13	0,54	0,32	0,68

	Усі	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Чи плануєте Ви розширити діяльність свого підприємства протягом найближчих двох років?	0,10	0,14	0,11	0,04	0,13
Як Ви оцінюєте фінансово-економічне становище Вашого підприємства в поточному місяці порівняно з аналогічним періодом минулого 2023 року?	0,47	0,05	0,70	0,28	0,26

	Усі	Виробництво будматеріалів	Харчова промисловість	Легка промисловість	Поліграфічна промисловість
Виробництво	0,21	0,13	0,22	0,28	0,17
Очікувані зміни виробництва	0,47	0,35	0,51	0,43	0,67
Продажі	0,21	0,13	0,23	0,26	0,33
Очікувані зміни продажів	0,49	0,36	0,52	0,47	0,67
Експорт	0,13	-0,13	0,13	0,25	0,00
Очікувані зміни експорту	0,41	0,13	0,41	0,54	-0,33
Дебіторська заборгованість	-0,18	-0,44	-0,25	-0,23	0,20
Очікувані зміни дебіторської заборгованості	-0,37	-0,53	-0,43	-0,34	-0,20
Кредиторська заборгованість	-0,22	-0,42	-0,31	-0,34	0,00
Очікувані зміни кредиторської заборгованості	-0,39	-0,53	-0,45	-0,34	-0,20
Податкова заборгованість	-0,29	-0,37	-0,34	-0,44	0,00
Очікувані зміни податкової заборгованості	-0,41	-0,53	-0,49	-0,41	-0,50
Запаси сировини	0,12	0,22	0,16	0,02	-0,40
Очікувані зміни запасів сировини	0,31	0,09	0,40	0,24	-0,20
Запаси готової продукції	-0,14	-0,23	-0,30	-0,02	-0,25
Очікувані зміни запасів готової продукції	-0,23	-0,35	-0,37	-0,02	-0,33
Нові замовлення	0,17	0,13	0,18	0,19	-0,17
Очікувані зміни нових замовлень	0,46	0,33	0,52	0,57	0,50
Ціни на сировину та матеріали	0,18	0,09	0,13	0,27	0,33
Ціни на сировину та матеріали, очікування	0,11	-0,05	0,11	0,26	0,50
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни)	0,16	0,18	0,11	0,22	0,17
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни), очікування	0,11	-0,05	0,10	0,23	0,50
Кількість працівників	-0,09	-0,09	-0,11	-0,06	0,00

	Усі	Виробництво будматеріалів	Харчова промисловість	Легка промисловість	Поліграфічна промисловість
Очікувані зміни кількості працівників	-0,11	-0,18	-0,15	0,02	0,00
Кількість працівників у вимушених відпустках	-0,13	-0,30	-0,17	-0,17	-0,20
Очікувані зміни кількості працівників у вимушених відпустках	-0,24	-0,44	-0,34	-0,19	-0,20
Кваліфіковані працівники	0,41	0,44	0,35	0,53	0,40
Некваліфіковані працівники	0,37	0,35	0,34	0,45	0,50
Оцінка фінансово-економічної ситуації	0,09	-0,17	0,13	0,17	-0,17
Очікувані зміни фінансово-економічної ситуації	0,54	0,63	0,64	0,47	0,50
Оцінка ділового середовища	0,03	-0,22	0,08	0,09	-0,33
Очікувані зміни ділового середовища	0,52	0,59	0,62	0,41	0,50
Чи плануєте Ви розширити діяльність свого підприємства протягом найближчих двох років?	0,10	0,00	0,10	0,09	0,00
Як Ви оцінюєте фінансово-економічне становище Вашого підприємства в поточному місяці порівняно з аналогічним періодом минулого 2023 року?	0,47	0,23	0,51	0,39	0,50

Вплив війни

Основні проблеми, із якими зіштовхується бізнес під час війни

Основні проблеми, із якими зіштовхується бізнес під час війни, за розміром бізнесу

	Усі	Мікро-	Малі	Середні	Великі
Небезпечно працювати	56%	37%	54%	58%	65%
Брак робочої сили внаслідок призову та/або виїзду співробітників	49%	46%	44%	50%	57%
Зростання цін на сировину/матеріали/товари	46%	36%	49%	50%	40%
Перебої з електро-, водо- та теплопостачанням	41%	48%	37%	37%	50%
Зменшення попиту на продукцію/послуги	28%	41%	28%	23%	28%
Розрив ланцюжків постачання	22%	17%	24%	24%	16%
Складнощі з перевезенням сировини/товарів територією України	21%	32%	23%	16%	20%

Основні проблеми, із якими зіштовхується бізнес під час війни, за сектором

	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Небезпечно працювати	65%	74%	70%	60%

	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Брак робочої сили внаслідок призову та/або виїзду співробітників	74%	39%	51%	50%
Зростання цін на сировину/матеріали/товари	57%	32%	32%	35%
Перебої з електро-, водо- та теплопостачанням	48%	52%	73%	25%
Зменшення попиту на продукцію/послуги	30%	23%	30%	30%
Розрив ланцюжків постачання	13%	26%	22%	10%
Складнощі з перевезенням сировини/товарів територією України	39%	16%	16%	25%

Основні проблеми, із якими зіштовхується бізнес під час війни, за сектором (продовження)

	Виробництво будівельних матеріалів	Харчова промисловість	Легка промисловість
Небезпечно працювати	57%	53%	47%
Брак робочої сили внаслідок призову та/або виїзду співробітників	52%	44%	45%
Зростання цін на сировину/матеріали/товари	57%	53%	47%
Перебої з електро-, водо- та теплопостачанням	35%	38%	40%
Зменшення попиту на продукцію/послуги	43%	23%	32%
Розрив ланцюжків постачання	13%	28%	21%
Складнощі з перевезенням сировини/товарів територією України	39%	17%	28%

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу, за розміром бізнесу

	Усі	Мікро-	Малі	Середні	Великі
Позитивно	7%	5%	7%	7%	8%
Нейтрально	54%	55%	49%	52%	66%
Негативно	20%	18%	22%	22%	13%
Не знають/Не відповіли	19%	22%	22%	19%	13%

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу, за сектором

	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Позитивно	4%	10%	13%	5%

	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Нейтрально	83%	74%	47%	60%
Негативно	9%	16%	32%	10%
Не знають/Не відповіли	4%	0%	8%	25%

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу, за сектором (продовження)

	Виробництво будівельних матеріалів	Харчова промисловість	Легка промисловість
Позитивно	13%	5%	6%
Нейтрально	35%	51%	60%
Негативно	39%	22%	15%
Не знають/Не відповіли	13%	22%	19%

Забезпеченість замовленнями

Забезпеченість замовленнями, за розміром бізнесу

	Усі	Мікро-	Малі	Середні	Великі
Менше 1 місяця	9%	35%	10%	5%	4%
1 - 2 місяці	46%	41%	56%	47%	32%
3 - 5 місяців	28%	22%	24%	27%	37%
6 - 11 місяців	11%	2%	9%	13%	13%
12 місяців і більше	6%	0%	1%	7%	14%

Забезпеченість замовленнями, за сектором

	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Менше 1 місяця	14%	0%	6%	5%
1 - 2 місяці	55%	50%	34%	50%
3 - 5 місяців	14%	37%	43%	30%
6 - 11 місяців	18%	13%	17%	15%
12 місяців і більше	0%	0%	0%	0%

Забезпеченість замовленнями, за сектором (продовження)

	Виробництво будівельних матеріалів	Харчова промисловість	Легка промисловість
Менше 1 місяця	6%	9%	20%
1 - 2 місяці	71%	49%	50%
3 - 5 місяців	24%	28%	24%
6 - 11 місяців	0%	11%	7%
12 місяців і більше	0%	4%	0%